

ELŐFIZETÉS

**HELYBEN:**  
Egy évre ..... 24 korona  
Egy hónapra ..... 2 korona

**VEDEKEN:**  
Egy évre ..... 28 korona  
Egy hónapra ..... 2 k. 60 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos perli sor egyszer 20 ft!  
minden következőnél 16 Hft.

Nyitási díj 40 Hft.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült  
vasutak palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-  
Társaság.  
József főherceg-ut 22. sz.  
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
Stauber József.

Péntek, július 18.

**Mai számunk főbb közleményei:**

- Veséreltek: Utazás egy szenzáció körül.
- Politikai érdekességek.
- Nem kell többé születési bizonyítvány.
- Arad konverziója.
- Megesipett gyémánttalvaj.
- Egyetem Gyulafehérvárott.
- A drága fekete kávé.
- Az iskolaszék ülése.
- Hazárdjátékos vendéglős.
- Az aradi campanile.
- Cyilkosság a vasuton.
- Válópörök az aradi anyakönyvi praksisban
- A királyné haja.
- A világi konyakgyár igazgatója meghalt.
- A gyászruhás hölgy.
- Tárca: Fölösleges emberek. Irta: Csehov A.
- Begény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy E. D.

**Utazás egy szenzáció körül.**

Arad, július 17.

Velencéből ezerszámra repül szét a riasztó hír: a campanile beomlott. Távirat táviratot ér. Előbb csak a repedés konstatacióját tudatják a világgal. Es megdöbbenünk már akkor, mikor arról értesülünk, hogy a campanilon július 18-án délben három millimeter, délután pedig tíz millimeterre tágult repedést találtak. Mikor pedig végig kopog Európán a távirógépek jelentése, hogy a campanile beomlott, megható részvét fog el a tenger menyasszonya, a büszke Velence szomorú vesztesége fölött.

De hát mi is tulajdonképpen az a campanile, melynek elpusztulása akkora szenzációt kelt? Miért irnak a lapok hasábos

tudósításokat róla? Miért sajnálja sok ezer ember a magyar földön is?

A campanile valójában a San Mariotemplom harangtornya volt. Iromba, négy-szögletű, majdnem száz méter magas építmény, menedékes lépcsővel, melyet minden turista megjárt, hogy Velencét „madártávlatból” láthassa. A turisták között bizonyára magában áll a Napoleon vállalkozása, ki lóháton sétált föl a harangteremig. Kivüle gyalogszerrel egy pár millió ember tette meg ezt az utat, a kik a bűbajos város szeretetét szívták magukba a messzelátón.

Ezen a szivbeli vonzódáson kívül az emberiségnek vajmi kevés oka van a pusztulás fölött keseregni, mert művészi veszteség, a mi pótolható nem volna, egyáltalán nem érte a világot. A velencei tanács egy pár év alatt fölépített újra a tornyot s mikor az állásfát lebontják mellőle, ismét „gyönyörködhetünk” a vakolat nélküli vörös téglahalmazban, melynek egyetlen ékessége, a Santovino remek loggiatája művészi becsü bronzkapuval hiba nélkül lesz restaurálva.

Éppen ezért nem értjük, hogy e torony összedőlte az okozott egy néhány ezer korona kárával miért képes Európaszerte s főleg nálunk oly kinos szenzációt keltetni. Nem értjük, hogy miért kell a magyar sajtónak „saját külön”, sőt „kiküldött tudósítóinktól” táviratok halmazát közölni.

Hiszen értenők, ha valami pótolhatatlan kárt szenvedett volna Olaszország mű-

kincseinek gazdag gyűjteménye, mert ez az egész emberiség vesztesége volna. Amde a jelen esetben csak anyagi kárról van szó.

Már most ne sopánkodjunk, hanem vessük össze Velence kárát a magunkéval. Ott a gazdag (mert viszonylag ma is gazdag) városban összedül egy közönséges torony. Itt, a szegény (még pedig abszolút mértékben szegény országban ezer-holdszámra kerül víz alá a termés, ezer-holdszámra teszi tönkre a jégverés az emberek reményét. Hogy csak a közelmúltban történt csapásokat említsük: Erdély egy része, Szolnokdoboka és Szilágy megye inség elé néz. Evek hosszú sora nem fogja helyreállítani a szenvedett kárt. Emberélet esett az elemek áldozatául. Épületeket, falvakat, városokat tett tönkre az ár. Ezren és ezren jutottak koldusbotra.

Amde Szolnokdobokába, vagy a Szilágyországba utazni nem divatos dolog, következőképpen nem is újíthatjuk föl utazásunk laguna-szagu, limonád-izü emlékeit, nem sóhajtozhatunk utána, nem írhatunk róla reminiscenciákat, minek következtében bőségesen elég, ha tíz sorban tudatjuk a hazával, hogy állampolgárainak egy nagy csoportja koldusbotra jutott, hogy félmillió hold, izzadtságos munkával előkészített termőföldre pusztaság lett.

Ilyen „csekélységek” fölött nem szabad sopánkodni. Hogy rátereljük az ország figyelmét a nyomorra, felköltsük az

**TÁRCA**

**Fölösleges emberek.**

Irta: Csehov Antal.

Csendes juniusi este. Hét óra. A vonatnál megérkezett nyaralók a chilkovoi állomásról a villasor felé veszik útjukat. Legtöbbje békés természetű, jó családapa. Csomagokkal, dobozokkal és napernyőkkel megterhelve, fáradtan lépegetnek felesleges nyomában. Kedvetleneknek, elcsigázottaknak látszanak.

Matjevics Szajkin Pável is köztük van. Hosszu, hórihorgas ember, kopottszerű kabátban és fején gyűrött puha kalappal. Homlokán kiüt a verejték, arca piros. Láthatólag rossz kedve van.

— Minden nap kijön Chilkovoba? — kérdi tőle az egyik férfi, akinek nagy kockás, barna nadrágja van.

— Nem, nem minden nap — feleli Szajkin bosszusan. A feleségem és a fiam itt laknak s én rendszeren kétszer hetenkint szoktam kijönni hozzájuk. Nincs időm, hogy minden nap megtegyem ezt az utat, de meg az igazat megvallva, kissé sokba is kerülne a dolog.

— Bizony, — sóhajtozik a barna nadrágos férfi. — Sokba, nagyon sokba kerül. Először is kocsin kell kimenni az állomásra, azután meg kell váltani a jegyet a vasutra. Utközben ujsá-

got is vesz az ember, megiszik egy-két pohárka pálinkát és költsékezik, költsékezik, míg végre a nyári szórakozás száz rubelbe is belekerül. Már pedig a magamfajta hivatalnok-emberek nem igen telik az ilyesmire.

— Ugy van, ugy — sóhajt Szajkin. — Nem valami irigylésre méltó a sorunk. Higgye el kérem, hogy ez az ördögös nyaralás tönkre teszi az embert. Hát nem rettenetes dolog az, hogy ilyen hőségben ki kell ide kutyagolni az embernek?! Meg aztán se kényelem, se tisztességes étel nem jut azért a méreg sok pénzért! Még csak teát sem ihat az ember, mert nincs aki a szamovárral bibelődjek. S aztán itt, a „természet ölen”. . . no, köszönöm szépen. . . Mondja csak, házas ön?

— Sajnos, igen — sóhajt a barna nadrágos férfi — és három gyermeknek vagyok az apja.

Végre odaérnek a villasorhoz. Szajkin bucsut vesz a barna nadrágos férfitől és azzal bekerül a kis nyaraló farácsos kapuján. A szobában halotti csend van. Csak a szunyogok zümmögése hallatszik. Az ablakon csipkefüggöny van, a melyen át a folyondár vörös levelei fénylenek. Sem a folyosón, sem a konyhában, sem az ebédlőben egy árva lélek sincs. Szajkin végre a hálószobában rátalál valakire: Petjára, hatéves kis fiára. Petja ott ül az asztal mellett és ép azzal van elfoglalva, hogy kivágja a tökfilkót a kártyából.

— Te vagy az papa? — kérdi, anékiul, hogy visszafordulna. — Jó napot!

— Jó napot. Hol van a mama?

— A mama? Elment Kirilovna néniel a próbára — egy szindarabot tanulnak be. Holnapután fogják eljátszani. Én is elmegyek veled papa. Odamégy?

— Hm! Hát mikor jön vissza a mama?

— Azt mondta, hogy estére hazajön.

— És hol van Natalja?

— A mama elvitte magával, hogy segítsen neki az öltözködésnél és Akulina az erdőbe mezt gombát szedni. — Papa, miért van a szunyogoknak olyan piros hasuk?

— Nem tudom. . . Mert vért szívnak. Hát senki sincs itthon?

— Senki. Magam vagyok.

Szajkin leül az egyik székre és kibámul az ablakon.

— Hát ki fogja elkészíteni a vacsorát? — kérdi aztán bosszusan.

— Ma nem főzünk vacsorát papa! Mama azt hitte, hogy ma nem fogsz kijönni és nem készített semmit. Ó ott fog vacsorázni Kirilovna néniel.

— No, ez aztán szép dolog — és te mit ettél?

— Aludt-tejet. . . Papa miért szívnak a szunyogok vért?

Szajkin annyira bosszus lesz, hogy mérgében a földhöz szeretne vágni valamit. Károm

**Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.**

irgalomnak, a részvétnek érzetét, arról szó sincs. A kárral sújtott vidék főispánja hiába sietett föl a fővárosba, hogy a sajtót egy mentőakció megindítására fölkerje: a válasz az volt, hogy majd ősszel foglalkozni fognak a dologgal. Addig azonban tessék megelégedni a könyomatások híréből kiollózott tiz sorral, mert ez idő szerint sokkal jelentősebb ügy foglalkoztat.

Es ez a fontosabb ügy talán a kiegyezés kérdése? Talán a reformok előkészítése? Dehogyan is! Az a kormány dolga, — főjőn érte annak a feje.

Ez idő szerint legfontosabb az, hogy a campanile összeomlott.

**Az új képviselőház megnyitása.** A mai fővárosi lapokat bejárta az a hír, hogy az új képviselőház megnyitása alkalmával a parlament a kupolacsarnokban együttes ülést tart és hogy különböző intézkedéseket tettek a képviselőház megnyitására. Mint fővárosi tudósítónk értesül, e hírből mindaddig egy szó sem igaz. Eddig még tanácskozás sem folyt az új képviselőház megnyitása tekintetében. Csak annyi tény, hogy tervbe van véve, hogy az első ülést ünnepélyes formák között nyitják meg és Apponyi Albert gróf, mint a képviselőház elnöke és Széll Kálmán miniszterelnök ünnepi beszédeket tartanak és valószínű, hogy a pártok vezetői is megragadják az alkalmat valamely manifesztációra.

**A választási törvény reformja.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Kecskemét szab. kir. város törvényhatóságának a kérvénye érkezett ma a képviselőházhoz. E kérvényben csatlakozik Pozsony város feliratához, melyben a választási törvény reformját sürgeti. Kecskemét is a cenzus kiterjesztését, a választókerületek helyesebb beosztását kéri.

## Politikai érdekességek.

(Hármas szövetség és ötös szövetség.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 17.

Róma egy idő óta arról nevezetes, hogy ritka buzgalommal igyekszik a világot diplomáciai és politikai hírekkel zaklatni. Erkezett onnan sok való, de érkezett elég valótlan hír is.

— A legújabb hír — nevezhetjük egyszerűen

mende-mondának is — az, a mely egy alakulófélben levő ötös-szövetségről szól. A hír magja az, hogy öt európai nagyhatalom, Anglia és Észak-Amerika ellen gazdaságpolitikai szövetségre szándékozik lépni. Ez az öt nagyhatalom, könnyű kitalálni: Francia, Olasz, Német, Oroszország és monarchiánk.

Hogy miért nevezzük e hírt mende-mondának, magyarázatát abban adjuk, hogy maga a hír formája túlfontoskodónak látszik, holott erre szükség nincsen. Ez az ötös-szövetség minden formalitás nélkül megvan már régóta, ezt nem kell proklamálni. Európa vezető nagyhatalmai nem az alábbi hír szárnyrakelte óta védekeznek gazdasági téren Anglia és Észak-Amerika ellen. Az angol és amerikai import nagy arányai már régóta felkeltették a kontinens nagyhatalmainak figyelmét, úgy, hogy voltaképp nem is ötös, hanem az európai kontinens szövetségéről van és volt már régen szó. De meg kell jegyeznünk, hogy a geográfiai fekvés Angliát abba a helyzetbe hozza, hogy viszont az import tekintetében Európára van utalva inkább, semmint a távoli Amerikára. Így tehát a képzelt ötös-szövetség éle inkább csak Amerika ellen irányul. Az ötös-szövetségről szóló hírek tehát mai napi aktualitását nem ismerhetjük el, mert ez nem szenzáció a külpolitikában. Ezt csak Rómában hegyezték ki a pétervári ut alkalomszerűségéből.

A római hír egyébként így hangzik:

Német, orosz és osztrák-magyar politikai körökben nagy a hajlandóság arra, hogy Olaszország magatartását szövetségeseivel szemben lehetőleg rossz színben tüntessék fel. Pedig nyílt titok volt már régen, hogy az olasz király utazását hónapokkal előbb tudomására juttatták a szövetséges hatalmaknak, és hogy azok az utazás ellen legcsekélyebb észrevételt sem tettek. Az utazás tervét az uralkodókkal és a szövetséges államok diplomáciájával egyetértőleg állapították meg. A tervből eredetileg hiányzott a politikai célzat és az utazás még a múlt évben megtörtént volna. Akkor azonban az utazást szándékosan halasztották el Rómában a hármas-szövetség megújításának idejére s ezért öltött az utazás politikai jelleget magára.

A hármas-szövetség aláírásakor a három uralkodó megegyezett abban, hogy a szövetség békés jellegét ünnepélyes alakban kifejezésre kell juttatni. E szerint Viktor Emánuel ma

nemcsak Olaszország, hanem a hármas-szövetség képviselőjében is időzik a cárnál. Hogy pedig a hármas-szövetség igazán békés jellege még feltűnőbb legyen, ugyanily képviselőszerű küldetésben fogja a német császár nemsokára Párisba utazni vagyis a hármas-szövetség nevében fogja Loubet-t meglátogatni.

A hármas szövetség diplomáciájának ma az a célja, hogy olyan igazi európai koncertet teremtsen, a mely a kölcsönös bizalmatlankodást teljesen lehetetlenné teszi, azt egyenesen kizárja. Célja továbbá, hogy a nagyhatalmak figyelmét a kiegyenlítő nagy világpolitikai s a népek jólétét előmozdító gazdasági konjunkturák kölcsönös ápolására terelje, a minek indokát bizonyos tengerentúli hatalmak expanzív jellegű törekvéseiben lehet keresni s megtalálni. A cél tehát voltaképpen az, hogy a hármas- és kettős-szövetség kölcsönös barátságát létrehozzák, a két szövetséget körülbelül egygyé forrasszák. Csakis ez az európai koncert fogja a keleti s középtengeri, valamint általában a kontinenst érdeklő nagyfontosságú kérdéseket megoldani.

## TÁVIRATOK.

A kiegyezés.

Budapest, jul. 17. Bécsből táviratozzák: A két kormány szakelőadóinak az állategyezményi kérdésekben sikerült bázist találni a megegyezésre, úgy, hogy a kiegyezési elötárgyalások elfogadása várható, mindkét kormány részéről.

A miniszterelnök utja.

Budapest, jul. 17. A „Budapesti Tudósító” jelenti: A lapoknak az a híre, mintha Széll Kálmán miniszterelnök e hó 20-án ő Felségéhez Ischlbe utaznék, nem felel meg a valóságnak. A magyar miniszterelnök, mint minden évben, az idén is elmegy Ischlbe, hogy ő Felségének jelentést tegyen a folyó ügyekről, de nem 20-án, hanem egy későbbi napon.

Rátóti tartózkodását a miniszterelnök e hó 22-én fogja rövid időre félbeszakítani, a mikor Bécsbe megy, hogy Aehrenthal báró nagykövetnek Széchényi Gyula gróf ő Felsége személye körüli miniszter leányával való esküvőjén tanuként szerepeljen.

kodni szeretne, de csakhamar eszébe jut, hogy az orvosok megtiltották neki, hogy dühösködjék. Elakarja fojtani bosszuságát, fölkel a helyéről és füttyörészni kezd.

— Papa tudsz te színházat játszani? — szólal meg ismét Petja.

— Ugyan hagyd már abba az ostoba kérdéseidet! — feleli Szajkin bosszusan. — Miért vagdosod szét azt a kártyát, te semmirekelle te?

— Hisz nem a tied a kártya, — szól Petja és visszafordul az apja felé. — Nataljától kaptam őket.

— Ne hazudja! — kiált rá Szajkin mérgesen. — Már megint hazudsz? Megérdemelnéd, hogy jól megverjelek, te hitvány, te! Vigyázz, mert kitépem a füledet!

Petja leugrik a székről, hátraveti a kezét és úgy bámul az atyjára, aki föl s alá jár dühében a szobában. Lehorgaszta kis fejét, kezével dörgölni kezdi a szeméit és végül sirva fakad.

— Hát mért veszekedel velem? — szól zokogva. — Mit akarsz tőlem? Hisz én jó vagyok. Mért szidsz mindig?

A kis fiú olyan keservesen panaszkodik és olyan keservesen zokog, hogy Szajkin már-már bánni kezdi, hogy olyan erősen rászólt.

— Igaza van, mért veszekedem veled, — gondolja magában. — No, jól van, ne sirj már, — szól a kis fiúhoz és megsimogatja a haját. — Ne sirj, no! Te az én jó, szófogadó kis fiacskám vagy.

Petja ingujjával megtöri a szemét, sóhajtozva leül az előbői helyére és egy másik kártyát kezd szétarabolni. Szajkin bemegy a szomszéd szobába és ledől a dívánra. Kezét hátravetve a feje alá teszi Sokáig nézi a szoba mennyezetét és úgy érzi, hogy haragját lecsillapították a kis gyermek könnyei. Nagyon fáradt és éhes.

Közben mind sötétebb lett. A nyaralók visszatérnek a fürdőből. A csipkefüggönyök mögül az esti szürkületben már nem fénylenek többé a folyondár vöröses, — nagy levelei. A nyitott ablakokon friss, illatos levegő árad be a szobába. Hirtelen kinyílik az ajtó és Szajkin felesége hangos hahotával lép be rajta.

— Mama! — kiált föl örvendezve Petja.

Szajkin benéz az ajtón és meglátja feleségét. Sztepanovna Nadjezsdat, akinek olyan piros az arca, hogy majd kiesztan. Vele jött Kirilovna Olga is: egy szeplős arcú, szőke, fiatal nő és még két ismeretlen férfi: egy magas termetű, vöröshaju és egy alacsony, borotvált képű.

— Natalja, hozd elő a szamovárt! — szól Sztepanovna Nadjezsda és felfogja kissé a szoknyáját. — A férjem bizonyára itt van! Pável, hol vagy? Szervusz Pável! — s azzal hangos nevetéssel belép a másik szobába. — Ah, hát itt vagy? Nagyon örülök... Gyere, majd bemutatlak — a gavallérjainknak... Az a hosszú ott, Koromiszlov... Pompásan énekel. A másik, a kisebbik, Szmerkalov. Igazi

színész... Nagyszerűen tud deklamálni. Tyü, be fáradt vagyok! Eppen most volt próbánk... Nagyszerűen megy minden! Két egyfelvonást fogunk játszani: ... Holnapután lesz az előadás...

— De hát minek hoztad magaddal ezeket az embereket? — kérdi Szajkin.

— Muszáj volt papuskám! Tea után megint próbát kell tartanunk... Én Koromiszlovval énekelek majd egy duettet... Bizony, papuskám, elküldhetnéd Natalját, hogy hozzon hamar egy kis szardiniát, pálinkát és sajtot. Hisz valamit csak kell nekik adni.

— Hm!... Hagyj békében! Nincs pénzem!

— Ugyan papuskám! Ne izélj hát! Csak nem fogsz zavarba hozni.

Natalját végre mégis csak elküldik. Miután Szajkin megitta a teáját, bemegy a hálószobába és ledől az ágyba, míg Nadjezsda, vendégeivel nevetve s lármázva hozzáfog a próbához. Szajkin sokáig hallgatja a deklamálást, amit egyre-másra félbeszakít Kirilovna Olga rikácsoló nevetése. Majd Szmerkalov mondja el nagy hévvel a szerepét, mire megkezdődik a duett. Aztán ismét kacagás, nevetés és edénycsörömpölés hallatszik...

Szajkin félálomban hallja, amint kérélik Szmerkalovot, hogy szavalja el A tévedt nőt és hallja, amint deklamál, üti a mellét, sir, kacag, hörög... Szajkin összeráncolja homlokát és fejére huzza a takarót.

**A hajós-trust ajánlata.**

Bécs, jul. 17. A *Noue Freie Presse* a tegnapi jelentéssel szemben konstatálja, hogy a Morgan-féle hajóstrust nem tett formális ajánlatot az osztrák ipartanácsnak, hanem csak a New-York and European Steam Company intézett kérdést az ipartanácsra arra nézve, hogy milyen előfeltételek mellett lehetne Ausztriában 25 tengeri mérföldnél nagyobb sebességű nagy hajókat építeni és hogyan alakulna ilyen vállalatnak az üzeme.

**Montenegrói határkonfliktus.**

Konstantinápoly, jul. 17. *Bakics* montenegrói követ a portánál tiltakozott az ellen a határkiigazítás ellen, a melyet Hamdi basa a török határterületek képező Mokronál véghezvinni szándékozik és azt mondja, hogy Hamdi basa a Jávör mellett lévő határőrségnek azt a parancsot adta, hogy lövessen a montenegróiakra, a kik a régi határvonalon maradnak. Minthogy a montenegrói kormánynak ugyanilyen intézkedést kellene tennie, a követ arra kéri a portát, hogy vérontás kikerülése végett Hamdi basának új utasításokat adjanak, vagy pedig hívják vissza. A montenegrói határbiztosok beszüntették a határigazgató munkákat.

**Nem kell többé****születési bizonyítvány.**

(A belügyminiszter egy údvös rendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Minden családot érdekel ez a hír, mert minden családot közelről érint. A belügyminiszter egy igen derék rendeletéről van szó, mely rendkívül megkönnyebbiti jövőben az iskolai beiratásokat, mely azzal kedvez a szülőknek, hogy nem kell eszentul a költséges születési bizonyítványok után futkosni, mert ezek már az ideai beiratásoknál fölöslegesek. Egyszerű tanusítvány elegendő a beiratásokhoz, az ilyen tanusítványt pedig az anyakönyvvezetőség díjtalanul, bélyeg nélkül adja ki.

Az erről szóló okos rendelet, melyet a távollévő miniszterelnök helyett Széll Ignác államtitkár adott ki, ma érkezett le Arad város polgármesteréhez és így hangzik:

A tankötelezettséggel egybekötött és az érdekeltekre háruló anyagi terhek lehető megkönnyítése és egyuttal az anyakönyvvezetők munkájának megkönnyítése céljából is az érdekeltektől miniszter urakkal egyetértőleg elrendelem,

Egy óra múlva fölébred a nagy lármára.

— Nagyon messze lakik és koromsötétség van odakünn, hallja Nadjezsda hangját. — De hát miért nem akar itt maradni? Koromiszlov itt alhatik a vendégszobában a szófán és ön, Szmerkalov a Petja ágyában fog aludni. . . . Petja majd elhál a férjem szobájában. . . Biz Isten valamennyiöknek jut hely!

Végre mikor kettőt üt az óra megszűnik a zivaj. Kinyitlik a hálószoba ajtaja és Nadjezsda lép be rajta.

— Pável, alszol? — susogja.

— Nem. Miért kérde? —

— Menj édesem a szobádba, feküdj le a szófára, hadd feküdjék Kirilovna Olga az ágyadba. No, menj édesem! Azt akartam, hogy a szobában aludjék, de fél egyedül. . . No, kelj hát fel!

Szajkin leszáll az ágyáról, magára vetti a köntösét és hóna alá fogva a vánkosokat kintantorog a szobájában. . . Mikor tapogatózva odaér a szófához, gyufát gyújt és látja, hogy Petja fekszik ottan. A gyermek nem alszik és tágra nyitott szemekkel bámul a gyújtó világába.

— Papa, miért nem alusznak éjszaka a szunyogok?

— Mert. . . mert. — szól hebegve Szajkin, — Mert mind a ketten, te és én, fölöslegesek vagyunk itt. . . Még csak az alvásra sincsen hely a mi számunkra!

— Papa, és mért van Kirilovna néni arcán olyan sok kicsi pont?

hogy az anyakönyvvezetők addig is, míg az óvoda- és tankötelezettség teljesítésének ellenőrzése tárgyában újabb rendelkezés történik, az óvodai s elemi iskolai beiratás céljára az e végből jelentkező szülők (gyámok) részére a terjedelmes születési anyakönyvi kivonat helyett a mellékelt minta szerint csupán a nélkülözhetlen adatokra szorítkozó tanusítványt állítsanak ki.

A tanusítvány, mely kizárólag csak a jelzett célra használható a fölvevő óvoda vagy elemi iskola vezetősége által visszatartandó: díj- és bélyegmentes s csupán a nyomdai előállítási költség terheli a szülőket, illetve gyámokat.

Fölvívom a címet, hogy a kérdéses tanusítvány-ürlapokból a születési és halálozási statisztika alapján kiszámítandó ez évi készletet olcsó papíron s nyolcadrét, vagy esetleg még ennél is kisebb alakban azonnal rendelje meg, az egy-egy darabért a szülőktől (gyámoktól) szedendő összeget a nyomdai előállítási költség arányában állapítsa meg s a készletet az anyakönyvvezetőségeknek a címmel szemben eszközlendő elszámolás iránti utasítás kíséretében továbbí eljárás végett még e hóban okvetlenül küldje meg.

**Arad konverziója.**

(Nagy konverzió helyett kis konverzió.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Tudvalevő, hogy a város a nagy konverzió tervét, a melylyel az osztrák-földhitelintézetnél hat milliós kölcsön-ügyletet kötöttek volna, a pénzügyi-bizottság legutóbbi ülésén elejtette, helyette kimondták az aszfalt-kölcsönnek konverzióját, a melyre nézve a város sokkal inkább kihasználhatja a kedvező pénzügyi viszonyok előnyeit, s a melyet valószínűleg szeptember 1-ig le is fognak bonyolítani.

A mint értesülünk, ezen konverzió által a város 600,000 koronás új kölcsönt vesz föl, a melyből 350,000 korona az aszfaltkölcsönnek kifizetésére fog szolgálni, a többi pedig a Shone-féle csatornaműveknek az Ujtelepre leendő kiterjesztésére.

Erre nézve legutóbb több kedvező ajánlat érkezett egyes fővárosi pénzügyintézetektől a városhoz. Azonban ezen ajánlatok egyikében sin-

— Ugyan, hagy már abba ezeket az ostobaságokat! Hisz örülté teszed az embert;

Szajkin kissé elgondolkodik, majd felöltözködik és kimegy a utcára — friss levegőt szívni. . . Föltekint az derengő égboltozatra, hallja a vízmadarak káromgását és arról gondolkodik, hogy milyen jól fog majd holnap a szolgálat után aludni. . . Egyszerre csak egy emberi alakot pillant meg az utca sarkán.

— Aizonyára az éjjeli őr, — gondolja Szajkin.

Mikor azonban közelebb ér hozzá, a barna nadrágos ismerősére ismer, akivel tegnap jött be az állomásról.

— Hát ön sem alszik? — kérdi tőle.

— Lehet is itt aludni, — sóhajtja a barna nadrágos férfi. — Élveztem a friss levegőt. . . Az esteli vonattal vendégünk érkezett. . . az anyósom. Unokanővéreim is vele jöttek. . . Csinos, nagyon csinos leányok. — Nagyon örülök, hogy itt kint lehetek, noha egy kissé hűvös van! S ön is itt marad hogy élvezhesse a friss levegőt?

— Igen, — dörmögi Szajkin. — Nagyon szeretem a friss levegőt. . . Nem tudja, nincs itt közelebb kocsmá?

— Pompás egy eszme! — szól örvendezve a barna nadrágos férfi. — Ez nem is jutott az eszembe. Gyerünk, hiszen mi otthon fölösleges emberek vagyunk.

Azzal mind a ketten elindulnak kocsmát keresni.

csen kitüntetve, hogy milyen biztosítékot óhajtana a várostól a fölveendő kölcsönre. Az egyik ajánlat a város összes ingó és ingatlan vagyonának jövedelmét óhajtja garanciának lekötni, ez azonban oly föltel, a melybe a város nem mehet bele.

Miután ezen ajánlatok határideje öt-hat hét múlva lejár, a város a konverziót pedig csak szeptember 1-től kezdve akarja megcsinálni, *Institoris* Kálmán polgármester a napokban megkeresi az ajánlattevő pénzügyintézeteket, hogy az ajánlatok határidejét szeptember 1-ig hosszabbítsák meg és hogy nyilatkozzanak a biztosíték kérdésére nézve.

Az aszfalt-kölcsön konverziója ügyében a város pénzügyi-bizottsága három tagu albizottságot küldött ki, a melynek tagjai: *Boros* Vidá, *Szathmáry* János és *Bund* Henrik főszámvevő, hogy az a szükséges számításokat elvégezve, világos képet alkosson a konvertálandó kölcsön feltételeire nézve. Mire ez a bizottság munkáját elvégzi, addig valószínűleg a fővárosi pénzügyintézetek válasza is megérkezik, s akkor ifj. *Lócs* Rezső tanácsnok a pénzügyi-bizottságot újra össze fogja hívni. A bizottság ezzel az ügygyel együtt az árvaház költségvetése és a gondnokoltak vagyonának tűzbiztosítása ügyében is fog határozni.

Az aszfaltkölcsön konverziója fölött való határozathozatalra a törvényhatóságot rendkívüli közgyűlésre hívják össze, hogy a konverzió már szeptember 1-től kezdve foganatosítható legyen. A mint ez megtörténik, azután kezdődnek meg a tárgyalások az Ujtelep csatornázási ügyében.

**Megcsipett gyémánttolvaj.**

(Egy uriaszony bűne.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 17.

Elegáns megjelenésű, csinos asszonyka, de nem valami nagyuri dáma az a fiatal nő, a kit e héten gyémántlopás gyanuja miatt Budapesten elfogtak. A neve *Blahó* Juliska Lona, valójában egy díjnoknak a felesége s csak mondták róla, hogy egy magasabb államhivatalnok neje. Egyebekben, a mint a vádak mutatják, mesterségesen üzte az ékszerlopást, úgy, hogy vásárlás ürügye alatt eljárt az aranyművesekhez s a mit lehetett, elemelt.

*Blahó* Juliskát akkor tartóztatták le a mi nap, mikor *Schrötter* Arnold műtövnél járt. Venni akart valamit, de e helyett lopott egy hibás gyémántkövet, majd eladta *Majtényi* ékszerésznel négy forintért. És így cselekedett már előzőleg is több helyen, tán három ízben. Ezek miatt a lopások miatt három más büntető eljárás folyik ellene a törvényszéknél. Az első lopást *Neufel* ékszerésznel követte el. Mikor innen, május hó 5-én, vásárlás nélkül távozott, utána ment *Neufel* s megszólította az utcán:

— Pardon, nagysám, nem ejtett valamit a napernyőjébe benn a boltomban?

A szép asszony elpirult s a következő percben, a mint kinyitotta az ékszerész az ernyőt, egy zsuzsu gurult ki belőle. Mikor F.-né *Blahó* Juliskát akkor a rendőrségre vitték, előbb álnevet mondott, utóbb pedig azt hozta fel, hogy a dolgot megrontására rendezte a boltos. És bár még két ékszerész tett ellene hasonló följelentést, megbizta az ügyvédjét dr. *Pollák* Edét, hogy emeljen vádítói ellen vizonvádat *zsarolás és személyes szabadság megsértése* címén, mert ő ártatlan. Most, hogy pár nap előtt ismét hasonló bajba jutott *Blahó* Juliska, a rendőrség letartóztatta és átkísérte a büntetőjársbíróshoz. A szép vádlottnót *Benke* Ferenc dr. járásbíró kihallgatta tegnapelőtt s miután tagadásban volt, mára tüzték ki ellene a tárgyalást. A közzvádat

Ney Béla dr. ügyészi megbízott képviselte, a vádlottot Pollák Ede ügyvéd dr. védte. Börtönőr vezette be a vádlottat, Blahó Juliska Ilonát. A bírő ismertette, eltekintve a törvényszék előtt folyó három lopási vádtól, a most panaszolt esetet, melynek története a következő:

Egy elegánsan öltözött uri hölgy toppant be Schrötterhez s gyémántokat kért mutatni. Schrötter elébe tette a drágaköves szekrénykét, a melyben a többi gyémántkövek között volt egy hibás gyémántkő is. Az uri nő hosszas válogatás után eltávozott a nélkül, hogy vásárolt volna valamit. Schrötter a hölgy távozása után vette csak észre, hogy az ékszeres szekrényéből hiányzik az a hibás gyémántkő, amelyet az uri nő oly sok ideig nézegetett. Rögtön tudta, hogy vásárlás ürügye alatt lopta meg őt az elegáns asszony. Följelentést tett a rendőrségnél, a hol pontos leírást is adott a hibás gyémántkőről. A rendőrség ezen leírást közölte az összes fővárosi ékszerészekkel.

E hó 12-én Majtényi fővárosi ékszerésznél megjelent egy urinő s egy hibás gyémántkővet kínált megvételre. Az ékszerész hosszas alkudozás után látszólag meg is vette a követ 8 koronáért, de értesítette egyben a rendőrséget s pontos személyleírást adott az urinőről.

Ez a személyleírás teljesen ráillett F.-né, szül. Blahó Juliskára, a ki ellen Kalix Viktor, Link István és Heuffel Lajos fővárosi ékszerészek panaszai folytán jelenleg három rendbeli lopás büntette miatt bűnvizsgálat van folyamatban a büntetőtörvényszéknél. A rendőrség nyomban beidézte F.-nét kihallgatásra. Schrötter ékszerész és még két tanu azonnal fölismerte benne azt az urinőt, ki gyémántvásárlás végett megjelent. De Majtényi ékszerész is fölismerte benne azt a nőt, a kitől ő 8 koronáért megvette a hibás gyémántkővet. A kihallgatás végeztével, bár F.-né tagadásban volt, a rendőrség szombaton letartóztatta F.-nét s vasárnap reggel átkísérte a királyi ügyészség fogházába.

A vádlott asszony azzal védekezik, hogy a gyémánt neki régi tulajdona. Ugy esett ki egy gyűrűjéből s nem lopta. A tárgyalás folyik.

## SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

\* Az Uránia színház Aradon. Az Uránia magyar tudományos színház, mely az ujvidéki foto-klub kebelében alakult, e hó 22-én és 23-án előadást tart az aradi nyári szinkörben. Az első napon színpadra kerül *A háború*; hadtörténelmi tanulmány három felvonásban, 128 színesen vetített és 30 mozgó-képpel. Az első felvonás a háború keletkezését, az ó-kort és középkort, a második felvonás a nagy francia háborúk időszakát és a legújabb kort, a harmadik felvonás a haditelegraphészetet és tengerentúli háborukat mutatja be. A második napon *Magyarország gyógyfürdői és üdülőkölhelyei* kerülnek színre. Itt három felvonásban 188 színesen vetített és 6 mozgó-kép látható. A mozgóképek: fürdő jelenet, football, löverseny, fürdés az uszodában, Diana-fürdő, tengeri fürdő, visszatérő kirándulók. A fürdő után a *martini-quei szerencsétlenséget* mutatják be mozgó-képekben.

\* A Zenélő Magyarország zongora és zene-mű folyóirat most megjelent XIV. füzeté a következő szép zenemű újdonságokat közli: I. „Jó dolgom volt Szegedben” magyar dal. II. Costa M. „Boston” keringőt. Valse de Boston. III. Greizinger Iván op. 86. „Gavotte” zongorára. A havonta kétszer és mindenkor ily változatos és aktuális zeneújdonságokat közlő zenemű folyóiratot zenekedvelőink különös figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ára 1/4 évben 6 füzetre (66 zeneclalra) 3 korona. Előfizetheti a 13-as számmal meginduló III. évfolyamra.

valamint az előző évfolyamokra is a *Zenélő Magyarország* zeneműkereskedésében Budapesten, VIII. József-körút 22-24., honnan mutatóvány füzetet 60 fillér beküldése ellenében bérmentve küldenek.

\* Szalmakalap a kulisszák mögött. Párisban az a hír terjedt el, hogy a párisi operában a meleg nyári napokban meglesz engedve a látogatóknak, hogy a kulisszák mögött szalmakalapban jelenjenek meg. *Gailhard* direktor megtudván a dolgot, nem tartotta a műintézet méltóságával megegyezőnek az ilyen hírek a meggyökeresedését s a lapokban erősen visszautasította a dolgot. Tette pedig ezt a következőképpen: „A zene nemzeti akadémiaja nem alakulhat át valami nyári lakássá. A direktornak van szerencséje tehát arra kérni a színpad látogatóit — és ezzel bérlőinek többsége egy véleményen van vele, hogy mint eddig, ezentúl is szalonruhában jelenjenek meg. Reményli, hogy a bérlők összessége is be fogja csakhamar látni, hogy fenn kell tartani azokat a tradíciókat, amelyek a legfőbb eleganciában gyökereznek a világ első színházában, annak megalapítása óta.”

## Egyetem Gyulafehérvárott.

(Tervek egy katolikus főiskoláról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 17.

Az erdélyi róm. kath. státus ma tartotta *Majláth* Gusztáv gróf püspök elnöklése alatt július havi igazgató-tanácsi ülését, amelyen nevezetes határozatot hoztak. Kimondották ugyanis, hogy *Gyulafehérvárott katolikus jellegű egyetemet állítanak föl*, amely így hazánknak a harmadik főiskolája lenne.

*Majláth* grófnak a felekezeti egyetem létesítésére az a körülmény adta meg az ötletet, hogy néhai *Fogarasi* püspök alapítványából közel két millió korona áll rendelkezésre, amely elég tekintélyes összeg ahhoz, hogy vele egy főiskola felállítását tervbe lehessen venni. A püspök számít a hazai főpapság áldozatkészségére, melynek segítségével rövid idő alatt megvalósíthatni véli a szándékát, természetesen csak úgy, ha ahhoz a kormány szankcióját is kieszközölheti.

Az igazgató-tanács magáévá tette az elnöklő püspök előterjesztését s kimondotta, hogy a katolikus egyetem létesítésére minden lehetőt megtesz. Első sorban át fog irni a közoktatásügyi kormányhoz megkérdezendő, hogy nem lévén etekintetben irányadó törvény, mely feltételek mellett ismeri el a tervbe vett főiskola nyilvánossági és érvényességi jogát?

*Wlassics* Gyula kultuszminiszternek, ha a tervhez hozzájárul, bizonyosan lesz gondja arra, hogy az iskola katolikus jellegére való tekintettel ne engedjen az erdélyi részekben meghonosodni olyan irányzatot, mely esetleg az ifjúságnak a néppárt karjaiba leendő oda dobását célozná. Erről különben elég idő lesz még szólni akkor, ha a katolikus egyetem terve a megvalósulás stádiumába jut s a közoktatásügyi kormány hajlandóságot fog mutatni arra, hogy annak nyilvánossági és érvényességi jogát elismerje.

A tényezők — mint említettük — megkeresik az összes püspöki egyházmegyét, hogy áldozzanak a főiskolára, a mennyiben pedig kezelésük alatt bármily összegű olyan alapítvány lenne, a mit katolikus jellegű főiskolára szántak, engedjék át az eddigi róm. kath. státusnak s

tegyék lehetővé, hogy a katolikus egyetem mielőbb létesüljön.

A gyulafehérvári egyetem lesz tehát az első főiskola Magyarországon, mely az újabb keletkezett felekezeti alapítványokból teremődik meg. Van ugyan Debrecenben is már alapítvány református egyetemre, de ez az alapítvány még nincs akkora, hogy a terv megvalósításáról ez idő szerint szó eshessék.

Erdeklődéssel várjuk, hova fejlődik az erdélyi róm. kath. státus mai nagyrdeklő és méltán feltűnést keltő határozata.

## A drága fekete kávé.

(Történet egy szegény zsidóról.)

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Budapest, július 17.

A napokban meghalt Budapesten egy tipikus öreg ur. *Löwy* volt a neve s az Andrássy ut egyik fényes palotáját vallotta a magáénak, a melyben gyönyörű üzletek mellett egy szépen jövedelmező, elegáns kávéház szaporította az öreg *Löwy* bevételeit. A dúsgazdag háztulajdonos elhunyt alkalmából elevenitlik fel a kávéház vendégei az alábbi, igen érdekes történetet:

Pár éve, hogy *Löwy* Orosz-Lengyel országból eljött Budapestre. A zsidóüldözések miatt hagyta el nagy Muszkaországot és nem hozott el magával egyebet, csak egy nagy bőrládát. Hanem abban a bőrládában volt vagy másfél millió rubel.

De a nagy gazdagság épenséggel nem látszott meg *Löwyn*. Szakasztott úgy járt, olyan ruhában, mint a többi lengyel zsidó: kaftánban, ormóiban, nagy sapkában és a fülei mellett lelőgtak a nagy tincsek.

Egyszer *Löwy* fogta magát és bemegy az Andrássy-ut egyik kávéházába.

— Adjon egy fekete kávé! — szóit a pincérnek.

Hanem fekete kávé helyett gorombaságot kapott. — A kávé heves hangon támadt rá:

— Hallja, menjen innen! Ilyen vendégekre semmi szükségem nincsen! Nem hagyom tönkretenni a kávéházamat azzal, hogy ilyen vendégeket megtűrjek!

*Löwy* nagy nyugodtan hallgatta végig a goromba kávést.

— Ugy? — szóit — hát nem ad nekem kávé?

— Ilyen embernek nem!

— No hát azt mondom én, — szóit *Löwy* — hogy drága lesz magának az a fekete kávé, amit nem adott!

Azzal ment ki. De az utcán megállt és jól szemügyre vette a házat, amelyben a kávéház van. És rövid gondolkodás után fölkereste a háztulajdonost.

— Hallja, — mondta neki; megveszem a házat. Eladja?

— Ha megadja az árát, miért ne?

— Mit kér?

A háztulajdonos mondott egy numerust és három nappal később a palota *Löwy* tulajdonába ment át.

Az új bázisznak az első dolga az volt, hogy fölcitálta magához a kávést, aki majd hanyat esett, mikor megtudta, hogy most ki a háznak a gazdája. Rögtön rosszat sejtett és sejtelmében nem is csalódott, mert *Löwy* fagyos hangon mondta neki:

— A maga szerződése májusban lejár. — Most október van. Ha meg akarja tartani a helyiséget, hát csináljon magával új szerződést. — Kérem!

— De május elsejétől kétezer forinttal több lesz a házbér. Tetszik, vagy nem tetszik?

A kávékénytelen-kelletlen belement a dologba. Mit csinálhatott volna? Megkötötték a szerződést újabb egy évre. De egy év múlva Löwy kijelentette:

— Megcsinálom az új szerződést, hanem május elsejétől a házbér megint négyezer forinttal több.

Hát ebbe a kávék már nem ment bele. Kénytelen volt kihurcolkodni. De Löwy azzal sem törődött. Ő csak a fenyegetését akarta beváltani:

— Drága lesz magának az a fekete kávé, amit nem adott!

Denikve, a kávékénytelen volt kihurcolkodni s azóta más méri ott a kapucinert, csak hogy az előbbi gazdánál sokkal csekélyebb házbérért.

## TANÜGY.

(—) Magyar iskola, szerb iskolaszék. A nemzetiségi vitákhoz érdekes adatot szolgáltatott a torontálmegyei közigazgatási bizottság tegnapi ülésén a megyei tanfelügyelő. Azt jelentette be, hogy a sárafalvai községi iskolaszéki választást megfélebbezték, mert az iskolaszékbe csupa magyarul nem tudó szerb embert választottak be. Miután a községi iskola tanítási nyelve magyar és miután törvény rendel, hogy a községi iskolaszék tagjainak magyarul kell tudnia, a tanfelügyelő a választás megsemmisítését javasolta. A közigazgatási bizottság a tanfelügyelő javaslatát egyhangulag elfogadta s a törvény értelmében való új választást rendelt el.

## Hazárdjátékos vendéglős.

(Tanúból vádlott.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Az aradi büntető járásbíró előtt ma saját vallomása alapján vádlott lett egy tanúból. Holstein József a Bockó utca 8. szám alatti vendéglő tulajdonosa a tanu, ki ellen az ügyesség szerencsejáték miatt vádat emelt. A tárgyalás előzménye a következő:

Holstein Józsefné, a vendéglős felesége egy kerékpárt adott át egy aradi uri embernek azzal a kéréssel, hogy ha tudja, adja el valakinek. Az illető azonban nem tudta eladni a kerékpárt, s a mikor Holsteinné visszakerült a kerékpárt, nem adta vissza. Azt mondta, hogy a kerékpár nála van, de addig, míg Holstein a tőle kölcsönzött pénzt meg nem fizeti, nem adja vissza a kerékpárt sem.

Holsteinné ekkor följelentette sikkasztás miatt s az ügy ma került tárgyalás alá. A sikkasztással vádolt ügyvédje, Reisinger Ferenc dr. kíséretében jelent meg Révay Kálmán al-bíró előtt, míg Holsteinné a férjét hozta magával tanúnak.

A tárgyaláson a vádlott hivatkozott arra, hogy Holsteinné ő tőle pénzt kért kölcsönbe, s csak azért nem adta vissza a kerékpárt, mely különben még most is nála van, mert félt, hogy ezután Holsteintől sohasem kapja vissza a pénzét.

Holstein József vendéglős erre azonban más vallomást tett. Elmondta, hogy egy aradi kávéházban hazárdiroztak, ő, Holsteinné és a vádlott egy mutyikasszát tartottak és a vádlott ehhez adta a pénzét. Egyenként adta a tiz és husz koronás bankókat, s így az egész tartozás kártyaadósság, melyet törvény szerint tőle követelni nem lehet. Holstein ezzel a vallomásával erősen vádolta saját magát.

Beniczky Kálmán ügyészi megbízott egyszer csak kíváncsi lett a kártyázás részleteire. A tanu nem is vette észre, hogy Beniczky

ügyészi megbízott azért kérdezi ki a hazárdirozás felől, mert e miatt bűnvádi eljárást kell ellene indítani.

Holstein az ügyészi megbízott nagy öröme elmondott mindent a kártyázás dolgában s csak későn vette észre, hogy ő már tulajdonképpen — vádlott.

Beniczky a sikkasztás ügyében — Reisinger Ferenc dr. védő beszéde után — elejtette a vádat, s a bíró fel is mentette a kerékpáreladásával megbízott embert.

Holsteinre nézve azonban szomorúan végződött a tárgyalás, mert az ügyészi megbízott vádat emelt ellene szerencsejáték miatt, a saját vallomása alapján. Holstein különben már volt is hasonló ügyben büntetve.

## Az iskolaszék ülése.

(A képesítés nélküli tanítónők. — Magán-óvodák segélyének megszüntetése. — A tanítási eredmények.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Aradváros iskolaszéke ma délután ülést tartott, melyen két fontos határozatot hoztak. Az egyik az oklevéllel nem bíró tanítónőknek állásuktól való felmentéséről, a másik pedig az aradi magán-óvodák segélyezésének megszüntetéséről szolt. Az ülés lefolyásáról az alábbi tudósítás szolt:

A város közigazgatási bizottsága átirta az iskolaszékhez, utasítván ezt arra, hogy gondoskodják az esetleg oklevéllel nem bíró tanerőknek képesített tanítók és tanítónőkkel való felcseréléséről. Az aradi községi iskoláknál három olyan tanítónő van, akiknek oklevelük nincs. Ezek közül kettő kézimunka-tanítónő és egy énektanítónő.

A miniszteri rendelet értelmében ezek vagy felmentendők állásuktól, vagy kötelezendők arra, hogy záros határidőn belül maguknak oklevelet szerezzenek. Az aradi oklevél nélküli tanítónők közül egy most van szabadságon oklevelének megszerzése céljából, a másik kettő pedig évtizedek óta általános megelégedésre végzi tanítónői teendőit, s így nem volna méltányos, hogy ezeket annyi év után most megfosszák kenyerüktől, jöllehet a város tekintélyes összeget takarítana meg, ha ezek teendőit rendes, oklevellel bíró tanítónővel végeztetné, akik az elméleti tárgyakon kívül ének és kézimunka tanításra is kötelezhetők s erre képesítve is vannak.

Az iskolaszék ennek dacára azt határozta, hogy átir a közigazgatási bizottsághoz, megkérvén ezt, hogy tegyen felterjesztést az alkalmazásban lévő két képesítés nélküli tanítónőnek állásában való meghagyására, kimondta azonban egyúttal azt is, hogy a jövőben ragaszkodni fog ahhoz, hogy az ének-, rajz- és kézimunkatanítást a rendes osztálytanítók és tanítónők végezzék.

Nagyobb vitakozást keltett az aradi magán kisedővők segélyének megszüntetésére, illetőleg egy új városi kisedővő felállítására tett indítvány. Millig József iskolafelügyelő ugyanis azt a jelentést tette az iskolaszéknek, hogy a város által segélyezett tizenkét magán-óvoda sok tekintetben és általánosságban nem felel meg előirt követelményeknek s azoknak sem helyiségei, sem a kisedők gondozása s a velük való foglalkozás nem kifogástalan. Ezért azt az indítványt teszi, hogy szüntesse meg a város ezek segélyezését s azt a négyezer nyolcszáz koronát, ami a költségvetésben erre a célra felvéve van, fordítsa évenként egy új városi kisedővő felépítésére. Nyolc év

alatt körülbelül kifizetődnek az új kisedővő a mostani évi segély-dijakból.

Salacz Gyula óvatosságot ajánl. A közoktatásügyi kormány ugyanis élénk vigyázattal van arra, hogy a városokban annyi kisedővő legyen, amennyit a népesség megkövetel. Már pedig, ha a város a segélyt megvonja a magán-óvodáktól, megtörténhetik, hogy mind a tizenkét megszűnik s akkor a miniszter kényszeríteni fogja a várost arra, hogy ne egy, hanem öt-, vagy hat kisedővőt állítson fel. Azonkívül a humanizmus szempontjából is meggondolandó, hogy a segélyek elvonása esetleg tizenkét család ekzisztenciáját teszi tönkre. Azt ajánlja ennél fogva, hogy az iskolaszék most mondja ki a határozatot, de a segélyt csak egy év múlva vonja meg, hogy az alatt a magán-óvónők gondoskodjanak kisedővő intézetükről s azok, akik továbbra fenntartani nem akarják, maguknak egzisztenciát teremtsenek.

Ennek folytán az iskolaszék azt határozta, hogy a segélyt „felmondja” május elsejére a magán-óvónőknek s egyúttal elvben kimondta a városi óvoda felállítását.

Az ülés végén zárt-ülést tartott az iskolaszék, melyen az ideai tanév végén tapasztalt tanítási eredményekről tanácskoztak.

Az ülésen Institoris Kálmán polgármester elnöklése alatt jelen voltak: Avarfy Ferenc, Abrai Lajos, Marschall Lajos dr., Millig József, dr. Mülek Lajos, Nesnera Aladár, Neuman Adolf, Péterffy Antal, dr. Posgay Lajos, dr. Rosenberg Sándor, Reicher Ferenc, Simay István, Salacz Gyula, dr. Steinhart Mór, Szilágyi György, Tedeschi Viktor és Bonts Aurél jegyző.

## Az aradi campanile.

(Kéménydöntés a Mittelmann-gyárban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Külsőségeiben a mása történt ma Aradon a velencei toronyomlásnak. Egy hatalmas építmény, a vol: Mittelmann-gyár kéménye omlott össze, nem véletlenség következtében ugyan, hanem ledöntötték, hogy értékesítsék az agyagát.

Az egykori Mittelmann-gyár telket és a rajta lévő építményeket tudvalevőleg az Első aradi gyártelep részvénytársaságtól Aradváros vette meg. A város, mely a gyártelepen már több épületet és berendezést értékesített, most a kéményt ledöntette.

Ma délután ment végbe ez a dolog, melyhez hasonló Aradon még soha sem történt. A mérnöki hivatal részéről kinn volt Virágh Lajos főmérnök, Herling Gyula almérnök, Bíró Dániel építési felügyelő. A ledöntési munkára Szilágyi Lajos vállalkozott. Az érdekes aktusról nem sokan tudtak, s így kevés közönség nézte végig. Ha azonban híre megy, még belépti-díj mellett is előzönlötte volna a publikum a gyár udvarát.

Ma reggel fogtak hozzá a kémény ledöntésének előkészítéséhez. Az építmény alját kivájták, s az üreget egy cölöppel megtámasztották. Ezután folytatták a kivágást s még két cölöpöt állítottak oda. Északi irányban, körülbelül a felét elhordták a kémény alsó részének s a téglákat a három egysorba állított cölöppel pótolták.

Fél öt órakor már elegendő volt az üreg ahhoz, hogy — ha a cölöpöket elveszik — a kémény eldőljön. Északi irányba kellett dőlnie a kéménynek, s hogy annál biztosabban így történjék, a csucsába vastag kötelet erősítettek, melynek alsó végét csigával huzzták. A három cölöpöt ekkor leöntötték petróleummal, beborították kátrányos papirossal, azután meggyújtották. Mikor az oszlopok leégtek, a kéménynek le kellett dőlnie.

Nagy izgatottsággal várták ezt a pillanatot. A cölöpök azonnal hatalmas lángot fogtak, s a tűz lecsapott az alul kivájt kéménybe. Egyszerre meglepetve kiáltották a jelenlévők: — Füstöl a kémény!

Az utolsó pipázása volt ez az öreg kéménynek, s ez a jelenet nem nélkülözött némi megható hangulatot. Mint a halálra ítéltnek megengedik, hogy valami kedvtelésének eleget tegyen, úgy a leomlás előtt álló kémény is füstölt, még egyszer — utoljára. Az égő petróleumos oszlopokból szállott fel ez a füst, melyet néhány percig eregetett a kémény.

Egyszerre azután megindult a csucsá s vele együtt az egész kémény, az alapján letörve, egyenes sugárban levágódott a földre. Tompa zuhanás hallatszott s a leomlott kéményt sűrű porfelhő vette körül. Mikor a por eloszlott, a kémény törmelékekre omolva feküdt a földön.

Az építmény a szószoros értelmében szét hullott. Mint a hogy a bibliai mondás szól: kő kövön nem maradt. Minden egyes téglá különválva feküdt. Érdekes, hogy a téglák nem akkor estek szét, mikor a kémény a földre zuhant, hanem már előbb, a levegőben meglapultak.

A kémény anyaga jóféle, erős csabai téglá. A hossza ötvennégy méter volt. Most, hogy ledöntötték, nevezetesség lett belőle, s képeken is látható lesz. Több gyors fotografus volt kinn a gyárban, s lekapták a kéményt, amikor még egyenesen állott, azután az esés pillanatában is.

## MULATSÁGOK.

(=) Juliális a kladovai völgyben. Az arad-hegyaljai nyaraló tanuló ifjúság július hó 20-án a kladovai völgyben zártkörű nyári táncmulatságot rendez. A meghívó egyszersmind belépőtíjegyül is szolgál.

(=) A soborsini önkéntes tüzoltó-egylet július hó 20-án a „csukói hegyen“, saját pénztára javára juliális rendez.

## Gyilkosság a vonaton.

(Üdülés helyett halál.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 17.

A kassa-oderbergi vonalon, utközben megölték ma egy embert, aki testi bajára üdülést keresni utazott egy felvidéki fürdőre. A gyógyulás helyett a halál sújtott le az utasra, Goldberger Izidor fiatal kereskedőre.

Goldberger, ki huszonkét éves sopronmegyei Küllő községbe való kereskedő, csuzos bántalmái miatt az abauj-tornamegyei Kéked fürdőbe utazott. Utközben, Legenye-Mihály álmomlás előtt, egy utitársa — még nincs kiderítve, mi okból — bottal a fejére ütött.

Az ütés oly erős volt, hogy Goldberger nem tudta folytatni útját, hanem Legenye-Mihályon leszállt és vissza utazott. Sátorajjauj helyen annyira rosszul lett, hogy el kellett hagynia a vonatot. Nem sokáig kintlódott, mert fejére kapott ütés következtében meghalt.

Kivitték az izraelita temető halottas házába, hol ma reggel, Keresztesi vizsgálóbíró jelenlétében, két törvényszéki orvos felboncolta holttestét. Mint megállapították, halálát az ütésből származó koponyarepedés okozta.

Hogy ki a tettes, eddig még nem sikerült kinyomozni. Annyit tudnak csupán, hogy többször büntetett egyén. A halálát okozott ütés oka is ismeretlen. Nem tudni, ki akarta-e rabolni az illető Goldberget, vagy pedig valami szóváltásból származott dulakodás közben vert az ismeretlen a fejére.

Az ügy egyáltalában homályos ezideig. A vizsgálat még nem derítette ki, hogy hová lett

a tettes. Leugrott-e a vonatról, vagy pedig tovább utazott.

A fiatal kereskedőt, kinek halálát nagy megdöbbenéssel fogadták községében, felesége és két kis gyermeke gyászolják.

## Válópörök az aradi anyakönyvi prakszisban

(Statisztika a tizedik eset alkalmából.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Szondy Béla aradi anyakönyvvezető, ha akart volna, ezen a héten jubilálhatott volna. Ezen a héten bontották föl jogerős bírói ítélettel a tizedik házasságot azok közül, a melyek az aradi anyakönyvi hivatalban, Szondy Béla előtt kötettek. Ez a kerekszám fölöttébb érdekes statisztikára ad alkalmat, a melyek adatait alább csoportosítjuk.

Az első adat az, hogy ez a szám, a válópörök száma örvendatosan kevés. Az aradi anyakönyvi hivatalban évente átlag 450 házasságot kötnek. 1896. október 1-től, a polgári házasság életbeléptétől számítva tehát körülbelül 3000 házasságot kötöttek. 3000 házasság közül válópörrel végződött összesen 10, tehát mindössze 3/33 promille. (A miből azt a konzekvenciát lehetne levonni, hogy a mit Szondy Béla köt, az legtöbbször jól van megkötve.)

De érdekesebb adat ennél az, hogy az elvált házastársak legnagyobb része új házasságot kötött; sokszor mind a két elvált házastárs, néha pedig az egyik. Számokban kifejezve: mind a két elvált fél új házasságra lépett 6 esetben, 2 esetben csak a férfi, 1 esetben csak a nő; ezek az új házasságok, a melyekről az aradi anyakönyvi hivatalnak tudomása van. (Nem áll tehát egy némely agglegénynek az a felfogása, hogy a ki egyszer belekóstolt a házasságba, az sohase kívánja meg újra).

A tiz eset közül a válópör legtöbbször hűtlen elhagyásért, a házasságról szóló 1894. évi törvénycikk 77. §-a alapján történt. Ennek a bevezető passzusa így szól:

A házasság felbontását keresheti az a házastárs, a kit házastársa szándékosan, jogos ok nélkül elhagyott

A vétkeesség pedig ugyanezen törvény 85. §-a alapján lett kimondva. Ennek a szakasznak első sorai ezek:

A felbontó ítéletben az a házastárs, a kinek hibájából a házasság felbontott, vétkeesség nyilvánítandó.

Számokban kifejezve: ezen tiz eset közül hűtlen elhagyás miatt lett felbontva 7 házasság, megferhetetlenség miatt 2, házasság-törésért 1.

A statisztikai adatai közé tartozik az is, hogy a válópörökben szereplők többnyire az intelligens, vagy a polgári osztályhoz tartozók közül valók voltak. A mi nem bizonyít a mellett, hogy az értelmiség alsóbb fokán álló embereknél ne fordulna elő a válás. Hanem ők elvégzik azt — törvény nélkül, a maguk akaratából...

## HIREK.

### A királyné haja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Egy Amerikában megjelenő német lap legutóbbi száma érdekes feljegyzéseket közöl fejedelmi személyiségek életéből. Ezek közt találtunk egyet, amely megdicsőült Erzsébet királyasszonyunkról szól s amely nálunk, tudunkkal még nem ismeretes. A kedves apróság, amely a fővárosi újságok figyelmét, úgy látszik, elkerülte, itt adjuk:

Erzsébet királyné rendkívül büszke volt hosszu, pompás gesztenyeszin hajára, amely térdén alul ért. Régebben óraszámra kibontva hagyta az alatt, amíg felolvasónője: Ferenczy Ida kisasszony angol, francia vagy magyar művekből olvasott föl neki. S különösen vigyázott, hogy a komorna, aki fésülte, egyetlen hajszálat ki ne tépjen. Ez természetesen lehetetlen volt s a komorna elrejtette mindig a zsebében szorgosan, a mi haj esetleg a fésűn maradt.

Egy napon a királyné észrevette, amint a komorna épp a leirt módon egy pár szál haját el akart dugni. A királyné fölugrott s megragadta a „gonosztevő“ asszony karját:

— Végre megfogtam! On pusztítja a hajamat!

Rendkívüli lélekjelenléttel válaszolt a komorna:

— Kegyelmezzon meg, Felség! Csak kevés haját akartam gyűjteni Felségedtől abba a kis medaillonba, amelyet a kis leányom, mint talizmánt visel a nyakán!

A királyné erre ismét visszaült, szívéből nevetve s a legközelebbi napon megajándékozta a komornát egy gyémántos medaillonnal, amelyet ezekkel a szavakkal adott át neki:

— Ime a talizmán; vigye a kis lányának, aki megérdemli, mert ilyen okos anyja van.

## A világosi konyakgyár

igazgatója meghalt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Ismeretes dolog, hogy a világosi „Magyar-francia konyakgyár“ részvényeseinek egy része a gyár felszámolását kérte, arra való tekintettel, hogy a vállalat vezérigazgatója és részvényese Marty René elmebeteg, s így működésre képtelen lévén, nincs senki, aki a gyárat felelősség mellett vezesse. A kereset tisztán a szerződés azon pontjának be nem tartásán alapult, hogy Marty René nem lakott állandóan a gyár székhelyén, Világoson.

Addig is, míg a bíróság a gyár feloszlását elrendelte, az aradmegyei árvaszék gondnokság alá helyezte Marty René-t, gondnokául nejét, Bonnet Máriát nevezte ki.

Körülbelül más fél év előtt lett elmebeteg Marty, kit előbb egy külföldi elmegyógyintézetbe helyeztek el, s innen francia intézetbe szállították. Mint értesülünk, az igazgató itt most meghalt. Orvosai konstatálták, hogy a jeles szakember elmebaja a túlfeszített munkából származott, s ez okozta halálát is.

Elhunytát neje Bonnet Márián kívül fivére Marty Leon gyászolja. Bátyja, ki szintén részvényese a világosi konyakgyárnak, az elmebeteg vezérigazgató halála alkalmából Aradra jött hogy a vállalat ügyében eljárjon.

A halál, nem lehetetlen, hogy fordulatot ad a konyakgyár ügyének.

— Schwitzer hadtestparancsnok Aradon. Bayersheimi Schwitzer Lajos lovag táborszernagy, hadtestparancsnok ma Aradra érkezett. A táborszernagy a tulajdonát képező csász. és kir. 82-ik gyalogezred ezredesi egyenruháját viselte. Aradon most nagyobb gyakorlatok folynak, s ezeket megszemléli a hadtestparancsnok. Így a holnapi éjjeli gyakorlatot is, melyen az egész helyőrség részt vesz.

— Fejérváry rendelete. A minap budapesti táviratok nyomán mi is megirtuk, hogy Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter rendeletet intézett az összes honvédkerületi parancsnokságokhoz, melyben elrendeli, hogy a szolgálati és oktatási nyelv a honvédségnél kizárólag magyar legyen. Ma egy, a kormányhoz közel álló

laptársunk kijelenti, hogy a *hir misztifikáció* és hogy Fejérváry ilyen vagy hasonló rendeletet nem adott ki. A félhivatalos közlemény hangsúlyozza, hogy ilyen rendeletre nem is volt szükség, mert a magyar szolgálati nyelvet a honvédségnél a törvény rendeli.

— **Az aradvárosi adó kivétel bizottság** f. é. július hó 19-én d. e. 9 órától a lakatos, laptulajdonos, látszerész, lisztkereskedő, malomtulajdonos, juh, ló, marha, sertéskereskedők és kucpeczek III. oszt. kereseti adóját fogja tárgyalni.

— **Nyilvános könyvtár Aradon.** A muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőisége fokozott munkássággal terjeszti az országban a nyilvános könyvtárak alapításának eszméjét. Szegeden és Kolozsvárt van már nyilvános könyvtár, most Pozsony, Kassa, Szombathely és Szegvár valósítja meg az ideát s Aradon, Győrött Temesvárott és Nagyváradon is terveznek kulturpalotákat, a melyek nyilvános könyvtárral lesznek egybekötve. De nemcsak a vidéki fővárosok, hanem a kisebb városok is megukévvá teszik a művelődés ilyen terjesztését. A Nemzeti Muzeumban most folyó harmadik könyvtári kurzus hallgatói között Besztercebánya, Békés-Csaba, Hódmezővásárhely, Nagybánya, Sepsiszentgyörgy és Veszprém képviselője itt ott ül, hogy megtanulja és hasznosíthassa a könyvtári tudomány elemeit. Külföldön legjobban látható a könyvtárak művelő hatása. A zürichi városi könyvtárból 1898-ban 8243 kötetet kölcsönöztek ki; az egyesületnek 1300 fizetőtagja van. Helyiségei reggeli nyolc órától este tizedfélig vannak nyitva. A lapok táviratait is kifüggesztik; a napilapok, folyóiratok ott fekszenek a közönség használatára. A zürichi egyesület más kantonbeli egyesületekkel kartelben van s a tagokat kölcsönösen támogatja. Még nagyobb kényelmet nyújt a frankfurti városi könyvtár, a mely a kérések számára még levélszekrényt is állított föl a város területén. Másnap a kért könyvek a könyvtárban átvehetők, husz fillérért naza is küldik az olvasó lakására. Vidéki könyvtáraink közül már a szegedi Somogyi-könyvtár szép eredményt mutat föl, mert 1899. júliustól 1900. júliusig 10.815 olvasója van.

— **Hó — júliusban.** Liptó-Szent-Miklósról táviratozzák, hogy ott ma reggel erősen havazott s a hegyek orma messzi vidéken hóval van fehéve. A csorbai tó környékén is volt havas eső.

— **Román élcélődés.** A nagyszombeni *Tribuna* a magyar faj szaporodásáról cikkezvén, úgy találja, hogy a szaporodás nem egy élő igazság, hanem csak egy *statisztikai* ferdtetés, mert a magyarul tudó nemzetiségi egyéneket egyszerűen magyaroknak veszik és ezzel a statisztikai adatokat meghamisítják. Ezen állításának bebizonyítására egy példát hoz fel, a midőn egy iskolaigazgató egy iskolás fiút magyarnak irt be az apának határozott tiltakozása ellenére. Ennélfogva konstatálja, hogy minden statisztikai mesterkedés dacára a magyar faj az állam összes lakosságának *kisebbségét* képezi. Nem rossz!

— **A bajai eset.** Amit jeleztünk és vártunk: a *cáfolat*, ma megérkezett arra a hihetetlen hírre, melyet József főhercegről egy tegnapi budapesti lap megírt. A hírben tudvalevően az volt, hogy József főherceg legutóbb Baján tartott szemléje alkalmával Reich Aladárt, a kerület országgyűlési képviselőjét, aki jelenleg Szegeden mint tartalékos hadnagy van bevonulva, Bajára táviratoztatta s ott egy diszében oly megjegyzéseket tett, hogy Reich Aladár vallásában sértve találta magát, rögtön távoznia akart a lakomáról s csak Vécsey hadsegéd kérésére maradt ott tovább. Erre vo-

natkozóan az *illetékes* helyről való cáfolat így szól:

József főherceg a szóban forgó lakomán az illető estilap által neki imputált megjegyzést nem tette, Reich Aladárt egyáltalán nem táviratoztatta haza, hanem, mint ez már szokás, elrendelte, hogy a diszében a választókerület országgyűlési képviselőjét is meghívják. Erről értesültek Reich Aladár rokonai s a meghívót elküldötték a képviselőnek. Az ebédnél Reich Aladár nem a főherceg mellett ült, hanem tőle a negyedik, vagy ötödik lehetett és báró Vécsey huszárszázados hadsegéd egyáltalán nem tartotta vissza Reich Aladárt semmitől, mivelhogy ilyesmire szükség nem volt.

— **Jegyzői tanfolyam.** A budapesti közigazgatási jegyzői tanfolyamot ma fejezték be, még pedig *meglehetően rossz eredménnyel.* A jelölteknek alig a fele állotta csak ki sikerrel a vizsgálatot. A tanfolyamra beiratkozott 302 hallgató, ezek közül keresztül ment 161, a többi részint visszalépett, részint elbukott. A tanfolyamon részt vett *aradmegyei* hallgatók közül sikerrel vizsgáztak: Hesz Lajos borossebesi, Fliegl Pál borossebesi és Ardelean Miklós világi segédjegyzők, az első kitüntetéssel, a másikkal egyszerűen.

— **Táviratozás drót nélkül.** Mai számunkban említést tettünk arról, hogy Kronstadt orosz kikötőben veszteglő „Carlo Alberto” olasz cirkálóhajó a dróttalan táviró útján múlt éjjel nagyon világos táviratokat kapott a tőle 1600 mértföldre levő Poldhu állomásról. (Anglia.) A felfevő készülék felállításán maga Marconi dolgozott és ezuttal először tettek kísérletet 1600 angol mértföldnyi távolságból. Erre vonatkozólag Londonból ma a következőket jelentik: Marconi július 7-én szállott Doverben egy Kronstadt felé induló olasz hadihajóra, melyen dróttalan távirókészüléket rendezett be. Ugy volt elhatározva, hogy a Corwaliban levő Poldhu állomás amíg csak lehet, összeköttetésben maradjon a kelet felé távolodó hajóval. A Marconi-társaság Marconitól a következő táviratot kapta: „Jelentések Cap Skagen-ig (Dánia) értek hozzám, jelzések pedig Kronstadttig jutottak el. Mindezt a hajó tisztjei igazolják. Az új mágneses receptor (felfevő készülék) használhatósága eddig fölülmulta a többi készüléket.” Poldhu és Shagen közt a távolság 900 angol mértföld, Poldhu és Kronstadt között 1400 mértföld. E távolságok azonban magukban foglalják Angolországot a legszélesebb részén és Dánországot egy részét, úgy, hogy ez a siker fényes bizonyítéka annak, hogy a közbeeső szárazföld már nem akadály a dróttalan távirónak. Marconi új felfevő készüléke éjjel éppen oly jól működik, mint nappal és az angol partokon levő dróttalan állomások a táviratokat el nem foghatták. Marconi sikerének a dicsőségére némi homályt vet az az eset, mely nagy feltűnést kelt műszaki körökben. A „Filadelfia” nevű amerikai hajó nemrég jelentékeny távolságból elfogta két angol hajónak: a „Compania”-nak és a „Lucania”-nak drótnélküli sürgönyváltását. A hajó kapitánya pedig, aki tréfásan vette a dolgot, a két angol hajónak rendelkezésére bocsátotta a táviratokat. A dolognak azonban komoly háttere van. Mert ezzel ismét kétséssé vált a legfontosabb feltételek egyike: a távirati titok megőrzése. Tudvalevőleg kezdetben azért nem tulajdonítottak a dróttalan távirásnak gyakorlati értéket, mert kitűnt, hogy mindenki elfoghatja a táviratokat. Azzal a találmánnyal azonban, mely a felfevő készüléket egyenesen a menesztőkészülékkel hozza kapcsolatban, azt hitték, hogy meg lehet akadályozni, hogy más készülékek is átvegyék a táviratokat. — A két angol hajó Marconi-készülékkel volt felszerelve. Most már az a kérdés, hogy más rendszerrel elérke-e a távirati titok megőrzését, ami főfeltétele a dróttalan táviró használhatóságának.

— **Hazatért kivándorlók.** A kassa-oderbergi vasutal ma körülbelül *háromszáz* amerikai kivándorló érkezett vissza Liptóme gyébe, nagyobbára gép- és gyári munkások. A hazatérők azt mondják, jobban meg lehet élni itthon, mint Amerikában, ezért hagyták ott sok nyomorúság átszenvedése után az újvilágot.

— **Leleplezett bünszövetkezet.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A fővárosban ocsmány bűn nyomára jöttek, melynek áldozatai apró leánygyermek: Mazur Antal szabó hentesztes Annuskája és Flasch Károly utcaséprő nyolcéves Teréz nevű leánya. A gyermekeket Horváth Lajosné, Megyeri Sándorné és egy eddig ismeretlen harmadik asszony cukorral magukhoz csábították s üzletet folytattak velük. A gyermekeket azzal fenyegették, hogy levágják a fejüket, ha valakinek szólni mernek arról, ami velük történt. Eleinte halgattak is, de azután elárultak minden szüleiknek, kik jelentést tettek a rendőrségnek. Az eset óriási felháborodást keltett, különösen mikor az a hír terjedt el, hogy az egyik leányka meghalt a kórházban. Több ezer ember gyülekezett össze a ház előtt, melyben Horváth Lajosné házmesterné lakik. A néptömeg a gyalázatos asszonyt megakarta lincselni. Horváthné úgy menekült meg, hogy felszaladt a padlásra. A nép betört a ház kapuját és megtudva, hogy a házmesterné a padlásra van, utána ment. Behatoltak a padlásra, de Horváthné nem találták meg. A zavargás nem akart szünetelni, mignem a rendőrség széleszlatta a tömeget.

— **A burbarát fiakkerosok.** A burok hősiességét, mint tudjuk, az egész világon meleg rokonszenvvel kísérték. Nyilvánult a rokonszenv már a kis gyermekekénél, akik nálunk is, ha katonásdit játszottak, már nem török és magyar pártba oszlottak, hanem bur és angol táborra alakultak s azok, akik kénytelen keletlen az angolok szerepét vállalták magukra, a szivárvány minden színében jelentkező foltokat vitték haza. A kávéházak, vendéglők, iskolák, kaszinók heves viták színhelyévé váltak, ahol a burok lelkes barátai vitték a szót és jaj volt annak, aki az angolok ügyéért mert sikra szállni. Kétségtelen, ha a platói rokonszenv befolyással lett volna a transvaali háborúra, Nagybritannia és London már rég eltűnt volna a föld színéről. De legeredetiben a zágrábi fiakkerosok bizonyították be burbarátágukat. Ismeretes, hogy az angolok a háboruban szükséges lovaikat legnagyobb részt Magyarországon vásárolták és minden héten indult Fiumeből egy-két hajó, mely lovakat szállított Dél-Afrikába. A legutóbbi szállítmányt az angol kormány által ide küldött tisztek Zágrábban vették át. A tisztek lakást béreltek Zágrábban, mert az átvétel időt kellett venni igénybe. Mikor azonban az első napon kimentek a szállodájukból, kellemetlen meglepetés érte őket. A tisztek ugyanis bérkocsit akartak fogadni, de az első kocsis, akinek kocsijára akartak szállni, kereken megtagadta az angol tisztek szállítását. Az angolok nagyot néztek, a másik kocsiszt szólították meg, de az is elutasította őket. Így jártak a többivel is. Kiderült, hogy valóságos bojkottal állnak szemben. Kocsira azonban szükségük volt az angoloknak. Így hát nem maradt más hátra, mint hogy Bécsbe táviratoztak és kocsit rendeltek, mely egy-két nap múlva meg is érkezett. A zágrábi kocsisok pedig a bojkottot az angol tisztek elutazásáig hiven megtartották.

— **A bécsi milliós kártyajáték.** Bécsből táviratozzák: Ma itélkeztek az utolsóról azok közül, a kik a Zsoké-klub ama híres hazárdjátékában részt vettek, a melyben gróf Potocky egy milliót veszített. A bíróság ma gróf Bavarovszkyt ítélte el 1000 korona pénzbüntetésre, illetve 48 órai elzárásra.

— **Adomány a Kossuth-szoborra.** Az aradi Kossuth-szobor javára a mai napon Hady István ur tíz koronát küldött szerkesztőségünkbe. Az adományt illetékes helyre juttatjuk.

— **Hajsza egy tanár ellen.** Radu Cupariu belényesi gimnáziumi tanár jobban beszél magyarul, mint románul. Azt senki sem merte nyíltan állítani róla, hogy nem tud románul. habár ellenségei magyar érzelmei miatt nem egyszer súlyos vádak emeltek ellene, csak-hogy tanári állásában lehetetlenné tegyék. Különösen azért haragudtak a románul tulköz Cupa-





— **Agyonkintott huszár.** A főváros egyik kaszárnyájában főlebbvalói durvaságának és hallatlan kegyetlenségének áldozata lett egy fiatal huszár. *Gerbner* Jenő a neve s a 16. huszárezred negyedik svadronjának volt a közlegénye. E hónap 13-án délelőtt őrszolgálatot teljesített még és közvetlenül azelőtt, hogy másnap, azaz 14-én az őrség főlváltotta volna, szolgálati karabélyával *mellette magát és szörnyet halt.* A golyó teljesen átfurta testét és a hátán jött ki. A fiatal ember Brihnyén, Bihar megyében lakó szüleinek nevére címzett levélben, a melyet még e hónap 6-án írt meg és amelyet nála megtaláltak — végzetes tettének okául azt a hallatlan kintást nevezte meg, amelyben napról-napra része volt. A fővárosban lakó ismerőseinek és rokonainak állandóan panaszkodott, hogy *Kovács* Dezső szakaszvezető és *Kéry* Ferenc káplár folyton ütik-verik, sőt az egész legénység által megveretik. Az öngyilkos katonát, holttestén csakugyan ott voltak az ütések kék nyomai. Ez a harmadik öngyilkosság már, a mely rövid idő alatt az altisztek határtalan kegyetlensége következtében az 16. huszárezrednél történt.

— **Luccheni megőrült?** Genfben írják: *Luccheni*, mint előre látható volt, megőrült s pár nap óta egy Genf melletti tébolydában őrzik. Egy magyar orvos járt e napokban a tébolydában, kinek mint szakembernek az igazgató engedélyt adott a tébolyda megtekintésére. De a családját nem bocsátották be. Míg az orvos bejárta az intézetet, egy irnok foglalkozott családjával. Ez beszélgetés közben kipattanotta a titkot, t. i. hogy *Luccheni* a tébolydában van. Mikor az orvos visszatért családjához a felesége magyarul elmondta neki, amit hallott. Erre az orvos azzal a kéréssel járult az igazgatóhoz, hogy mutassák meg neki a gyilkost. Ezt azonban már nem engedték meg. Csak azt nem értjük, hogy miért kellene ezt hivatalosan titkolni.

— **Kinai harcos a győri kórházban.** Érdekes betege van most a győri kórháznak, *Vehoczky* János a lefolyt kínai háborúban a német zászló alatt harcolt s úgy látszik, elég vitézül, mert a háború lezajlása után két csillaggal tért vissza a vén Európába. A kínaiak golyója nem ártott neki a háború viszontagságai közt, hanem a seregben kitört malária őt is kidöntötte a sorból. Betegsége miatt elbocsájtották a sereg kötelékéből és hazaküldték Königshtüttenbe, hol szülei laknak. *Vehoczky* csak Győrig jutott el, de innen már képtelen volt tovább hatolni s a kórházba került. Állapota most jobbra fordult s tán néhány hét múlva mehet vissza hazájába. Porosz-Sziléziába.

— **Holttest a hordóban.** Néhány hónappal ezelőtt Stockholmból egy *Amilon* nevű kereskedő tűnt el és minthogy nagy pénzösszeg volt nála, általában azt hitték, hogy rablógyilkosságnak esett áldozatul. A rendőrség részéről megéjtett hosszas, eredménytelen nyomozás után egy napon egy halász Stockholmi környékén egy kis tóban egy boros hordót talált, mely vastag szőnyegekbe volt burkolva. A hordó felbontásánál borzasztó látvány tárult szemre. A hordóban egy férfi *feldarabolt holtteste* volt. A vizsgálat folyamán a holttestben az eltűnt *Amilonra* ismertek. A fején borzasztó sebeket találtak. A pénz, óra és más értékes dolgok hiányzottak, kétségtelen volt tehát, hogy itt rablógyilkosság történt. A gyanu azonnal egy *Hansen* nevű emberre irányult, minthogy *Amilon* ennek társaságában látták legutóbb. *Hansen* eleinte minden tagadott és csak hosszabb vallatás után ismerte be a rablógyilkosságot. Elmondta, hogy *Amilon* az utcán találkozott és minthogy jó ismerősök voltak, *Amilon* magával haza vitte, a hol meggyilkolta és kifosztotta. Azután a holttestet egy hordóba tette és a tengerbe süllyesztette. A napokban a gyilkost halálra ítélték.

— **Veszedelemes háziszor.** A házipatikákból alig hiányzik valahol a klórkálium, amelynek az a hirtelensége, hogy a torokgyulladás ellen kitűnően használ. Egy orvosi szaklap most arra hívja fel a figyelmet, hogy ezt a szert száműzzék a háztól, épp úgy, mint a karszavat, mert veszedelemes és más szerrel pótolható. A klórkálium ugyanis, mint általában minden kálió-

méreg a szívre. — Ha a gyomorba jut, már meglehetősen kis adagban is a halált idézheti elő. Annál könnyebben le lehet mondani erről a szerrel, mert újabb időben már nem tulajdonítanak olyan nagy fontosságot a torokgyulladásnak a marulagyulladásnál s különben is vannak egészen ártalmatlan más szerek is, amelyekkel bizvást pótolni lehet a klórkáliumot. Ilyen például a mézvíz és a timsó. A mézvizet higitatlanul, vagy gyermeknél alkalmasan higitva kell használni.

— **Leégett selyemgyár.** Milanói távirat szerint ma Alzanóban a bergamói vidék legnagyobb selyemgyára leégett. Kétszáz munkás, ki a veszedelem idején a gyárban aludt, nagynehezen megmenekült. A kár másfél millió lira. Több ezer ember munka nélkül maradt.

— **Riadalom az ingyen-uszodában.** Tegnap délután nagy riadalom volt az ó-budai ingyen Duna-uszodában. A nagy melegben tele volt az uszoda fürdőzőkkel, amikor délután háromnegyed 4 órakor a Dunagőzhajózási társaság egy uszályhajója, amely deszkákat szállított felülről lefelé, nekiment az uszodának. Az összeütközés folytán az uszoda nagyot roppant és egy lánc elszakadt. A megrázódásra és az éktelelencegésre óriási riadalom támadt. A fürdőzők lenge pongyolában menekültek a partra és csak akkor tértek vissza, amikor látták, hogy nincs komolyabb veszedelem. A hajót *Engleher* Lajos uszálykormányos vezette. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Tizezer sztrájkoló.** Londonból jelenti a táviró: A normantoni, lastleforti és pontrefracti kerületek (Yorkshire) köszönbányáiban dolgozó fiatal segéd munkások ma délelőtt hirtelen abbahagyták a munkát, úgy, hogy 10,000 bányamunkás kénytelen volt a munkát beszüntetni. A segéd munkások azt állítják, hogy a munkaadók a multkor megállapított tiz százaléknál többel szállítottak le bérüket.

— **Életunt hivatalnok.** Budapesti tudósítónk jelenti: *Reisz* József kishindi születésű 28 éves hivatalnok, ma reggel az eskü-téri hid mellett horgonyzó kavicszállító dereglyérő! a Dunába ugrott, de még élve kimentették és a mentők a Rökus-kórházba szállították.

— **Zene a parkban.** Az ujaradi gyermekzenekar péntek este 8 órakor a Baross-parki kioszkban hangversenyt ad.

— **Vegyen jó cipőt** Porter Vilmos Nagy Aruházában a Szabadságtéren, s ha nem lakik helyben, úgy rendeljen ezen cégnél, melyről biztos lehet, hogy legnagyobb leikiismeretességgel fogja a megbízást eszközölni. A cég városi és megyei telefonja 324. Őt forintos vásárlásnál teljesen ingyen kap művészies, életnagyságu fényképet bármely kis arckép után: csupán a díszes papírkeretért térítendő meg 3 korona.

— **T. Üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

## A gyászruhás hölgy.

(Dráma a Duna partján.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Rejtélyes öngyilkosság foglalkoztatja az osztórák császárváros rendőrségét. Klosterneuburg mellett a Duna partján tegnap egy elegáns fiatal pár haladt. A férfi hevesen gesztikulálva beszélt a vakító szépségű, előkelően öltözött szőke asszonnyal, majd elvált tőle. A hölgy néhány perccel később a Dunába ugrott s mire partra huzták, halott volt.

Öngyilkosságának okát, halálos végű drámájának titkát magával viszi a sirba. Beszédes ajka elnémult örökre, a csendes halott nem vádol senkit sem.

Azt sem tudják, ki volt. Ha a férfi, a kivel közvetlenül a halála előtt látták, nem jelentkezik, telán nem is tudjuk meg soha, hogy ki a halott s merre volt a hazája. Lehet, hogy magyar nő volt.

A titokzatos eset részletei ezek:

Mély gyászba öltözött hölgy ugrott tegnap délelőtt Klosterneuburg mellett a Dunába. A habok menten elnyelték. Holttestét kihalászták ugyan, de ruháiban egy sor irást nem találtak s a rendőrség eddig sem azt nem tudta megállapítani, hogy ki az életunt, sem azt, hogy mi kergette a halálba.

A hölgyet közvetlenül öngyilkossága előtt többen látták. Elegáns, karcsu nővéssé, dus szőke haju szépség volt, finom vonásu arcában mély fekete szemek ültek. Gyászruha volt rajta. Mintegy huszonnyolc esztendősnak látszik. Hosszabb ideig sétált a parton másodmagával. Kisérőjével, egy jól öltözött uri emberrel élénken beszélgetett. A part mellett eltérülő liget magános útjain haladtak s úgy látszott, hogy izgatottan tárgyaltak valamit. Mindketten hevesen gesztikuláltak, itt-ott hirtelen megálltak s majd a hölgy majd a férfi izgatottan csapott a földre esernyőjével.

A dunai átkelés közelében elváltak. A férfi sietve Klosterneuburg felé haladt s vissza sem nézett. A hölgy gyors léptekkel a Dunapart ment, köpenyét hirtelen levetette, kalapját ledobta — s teteme egy másodperccel később a Duna tükreán uszott. Mire a közelben horgonyzó hajók legénysége utána evezett, a habok a szép életunt elnyelték.

A holttestet csak hosszas keresés után találták meg. Minden ismertető jele egy nehéz aranygyűrű a bal gyűrűs ujján, az arany remontoir órája, a mely fekete nyakszalagon függ s a börtárcája, a melyen ez a fölírás van: *Marienbad*.

A rendőrség a szép halottat lefényképezette s kilétének megállapítása iránt megindította a vizsgálatot.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A kuria ítélete a Riedl-ügyben. Az aradi törvényszék, mint ismeretes, felmentette *Riedl* Odön fésűst, ki — a bizonyítékok szerint — önvédelemből megölte *Mallár* Lajost. Az elhunyt hozzátartozói az ítélet ellen semmisségi panaszt adtak be a kir. táblához, mely azt elutasította, innen az ügy a kir. kuriához került, mely hasonlóképen megerősítette az első fokú felmentő ítéletet. Ma délelőtt hirdette ki az aradi törvényszék a kuria ítéletét *Riedl* Odön és a panaszos képviselője előtt.

## KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: *Bonyhádi* és *Grosz, Salzburg*. — *Tansky* M., *Gaya*. — *Tibád Ignác, Sz. Udvarhely*. — *Szeghó Gyula, Nagy-Kantassa*. — *Gombos Romu* us, kőkereskedő, *Temesvár*.

### Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, július 17.

Magyar aranyárjádék 4%	121.25
Magyar koronajárjádék 4%	97.90
Magyar arany 4 1/2 %	119.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.—
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.90
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Hórvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	206.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	163.—
Osztrák papírjárjádék	101.50
Osztrák járdék ezüst	101.50
Osztrák járdék arany	120.50
Koronajárjádék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1595.—
Magyar hitelbankrészevény	710.—
Osztrák hitelbankrészevény	681.—
Osztrák-magyar államvasút	695.50
20 frankos arany (Napoleonador)	19.05
Német birodalmi marka	117.15
London	239.82
Páris	95.30

## Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 17.

**Délizsde.** Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 6.000 méterzássa került forgalomba, változatlanul tartott áron. Egyéb gabonanevek változatlanok, zab 5 fillérrel drágább. Időjárás szép.

Zárulást 12 órakor:

Buza októberre	6.82—6.83
Rozs októberre	5.85—5.86
Zab októberre	5.30—5.31
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	4.81—4.82
Tengeri 1903. májusra	4.84—4.85
Repce augusztusra	10.40—10.50

Zárulást 5 órakor:

Buza októberre	6.86—6.87
Rozs októberre	5.89—5.90
Zab októberre	5.35—5.36
Tengeri júliusra	4.81—4.82
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	4.83—4.84
Repce augusztusra	10.30—10.35

Zárulást 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	681.50
Magyar hitelrészvény	710.50
Lezártolóbank részvény	450.50
Rima-Murányi vasmű részvény	496.50
Oszták-magyar államvasúti részvény	696.50
Közuti vasút	624.—
Városi villamos vasút részvény	310.50

## Szeszüzlet.

— Július 17. —

**Mai jegyzésk:** Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

**Szállított moslék** 12'80—13— korona mmásánként.

## Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 17. —

**Magyar előrend:** Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 100—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 110—2 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 108—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 108—9 fillérig.

**Szerbiai:** Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 110—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 110—1 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 108—9 fillérig.

**Sertésállomány.** Július 14. napján volt készlet 44,651 darab, július 15. napján főlhajtattott 186 darab, július 15. napján elszállított 503 darab, július 16. napján maradt készlet 44,364 darab. Üzlet: Kellemes.

**Selyem-blousok** frt 2.35 és magasabb — 4 méter — valamint „Henneberg-selyem” fehér, fekete és színes 60 krtól frt 14.65 méterenként. Mindenkinék vám- és postamentesen a hához küldetik. Schweicba dupla a postabér.

**HENNEBERG G. selyemgyáros** (cs. és kir. udvari szállító) Zürich.

## Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
<b>Budapest felől indul:</b>	<b>Budapest felől érkeznek:</b>
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
<b>Erdély felől:</b>	<b>Erdély felől:</b>
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.50
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnáról délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
<b>Temesvár felől:</b>	<b>Temesvár felől:</b>
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
<b>Szeged felől:</b>	<b>Szeged felől:</b>
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
<b>Brád felől:</b>	<b>Brád felől:</b>
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

## NAPIREND.

Július 18. Péntek. Róm. kath. naptár: Kamil. — Protestáns naptár: Frigyes. — Görög-keleti naptár (július 5.): Márta. — A nap két 4 óra 6 perckor, nyugszik 7 óra 33 perckor. — A hold két 5 óra 44 perckor, nyugszik 2 óra 11 perckor.

**Kötevény-könyvtár.** Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$  óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$  óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Krekye-museum helyisége mellett ülésterem.

**Időjárás:** A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, meleg, zivatarok.

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Az aradi Kossuth-szobor alapjára gyűjtő bizottságot felkerjük, hogy a szerkesztőségünkbe legutóbb küldött három rendbeli pénzdómanynak nyugta ellenében való átvétele iránt intézkedni sziveskedjék.

Médi Arad. Majd átolvassuk s ha megfelel, rövidesen közöljük.

P. M. Arad. Nem üti meg azt a mértéket, a melyhez lapunknak alkalmazkodnia kell.

## REGÉNY-CSARNOK.

## Hipnózis.

— Angol regény. —

Irtá: Hardy I. D.

[27]

(Folytatás.)

Egy hajszál őrizte csak, hogy Ray nem káromkodta el magát, de aztán emberfölötti erőlködéssel nyugalmat parancsolt magára s hideg vérrel szólt:

— Ugy látszik, mégsem tart olyan rossznak mint el akarja hitetni velem. Ha olyan volnék, mint a milyennek fel akar tűntni, nem merné ilyen szavakat vágni arcomba.

A fiatal asszony némán nézett a férfi halvány arcára, ez pedig hevesen folytatta:

— Tudom, hogy kedden este durván aljasan és gyáván viselkedtem s nem vehetem rossz néven, hogy haragszik rám! S csak azért jöttem ide, hogy ezt beismerjem ön előtt is. Térdénálva szeretném kérni a bocsánatát s megmondani önnek, hogy égető szégyent érzek! Abban a pillanatban beszámíthatatlan, örült voltam! Megfeledkeztem mindenről! Nem fogja nekem soha megbocsátani azt az egyetlen egy, szerencsétlen pillanatot? Nem tehetek semmit hogy eltöröljem még az emléket is?

— Nem, — felelt Nazaréna ridegen, — De legalább most megmondhatja az igazat!... Mért utazik ilyen hirtelen Amerikába? Mi hozta olyan váratlanul ide a hójóra? Szóljon! Belsőletes feleletet várok.

— S meg is fogja kapni, felelt Ray komolyan. — Csak az a forró kívánság hozott ide a hajóra, hogy megnyerjem az ön bocsánatát, csak ez visz Amerikába! Képtelen volnék tovább is vinni az életet ha ön nem venné vissza azokat a szavakat, amelyeket az örületnek ama pillanatában a szemem közé vágott! Soha életemben nem hazudtam s mikor ma reggel Mervilleben azt kérdezte tőlem, hogy miért megyek Amerikába, akkor is csak kétségbeesésben tagadtam el az igazat.

— S ki tud még, az utazásáról.

— Egy teremtet lélek sem. Azért jöttem ön után, mert haraggal vált el tőlem.

— Anélkül, hogy gondolt volna arra, hogy cselekedetével rossz hirbe hozhat.

— Nem arra nem gondoltam — vallotta meg Ray összezúzva.

— Persze, hogy is gondolt volna! — szólt Nazaréna keserűen. — Szokva van ahhoz, hogy csak magára gondoljon. Képzelve bele magát az én helyzetembe. A magaviseletével arra kényszerít, hogy egy titkot fedezzek fel ön előtt.

— S csakugyan hiheti azt, hogy én nekem ez volt a szándékom, hogy önt ilyen helyzetbe hozzam? — kérdezte Ray szomorúsággal.

— Semmi okom sincs arra, hogy valami különös jót tételezzek fel önről.

E szavait mély csend követte. Ray merően pillantott a holdfényben csillogó habokra s

midőn ismét visszafordult Nazaréna mellé, annak helye már üres volt.

Ray ez éjszaka nem aludt semmit, kimerülten halálra fáradtan feküdt a kajütjében, midőn röviddel éjjel után ünnepies énekhangot hallott. Ki énekelhetett? Ah, bizonyára az a gazdag amerikai, kiről a kapitány beszélte neki hogy vallásos őrjögésbe esett s most hazatérőben van ápolójával Kanadába.

Szerencsére az ápoló csakhamar végét vetette az éneklésnek, de a szerencsétlen örült ekkor sóhajtozni és nyögni kezdett szívzaggatóan. Mikor végre csend lett, Ray azon érte magát, hogy hallgatódzik és várja hogy nem szólal-e meg újból az örült. Alvásról persze szó sem volt. Talán kissé megnyugtatta volna, ha tudja, hogy Nazaréna sem bírt pihenni. Amit sohasem vallott volna meg Raynak, azt az éjszandjében az egész szívével érezte. Szerette Rayt. Mivel soha előtte még senkit nem szeretett, nem csoda, hogy ez az érzés felizgatta s álmától megrabolta.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

## NYILTTÉR.\*

Ma pénteken, f. hó 18-án  
este 8 órától kezdve

a Baross-Kioszkban

a közkedveltségnek örvendő

uj-aradi gyermekzenekar

válogatott műsor mellett

nagy hangversenyt

rendez.

Belépti-díj személyenként 30 fillér.

Kezdeté este 8 órakor.

Számos látogatást kér

teljes tisztelettel:

Nagy Lajos,

1028

bérlő.



BORHOZ LEGJOBB!!

KIJUNO ASZTALIVIZ

és

1695

NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

Dr. Szalay Arnold  
ügyvédi-irodáját

a volt Erneyi Gyula-féle üzlet fölé

Deák Ferenc-utca 42-ik szám alá

(Takarékpénztári-épület)

helyezte át.



Magy. kir. államv. üzletv. Szegeden.

17959—1902. III. sz.

## Pályázati hirdetmény.

A Nagy-Kikinda állomáson megüresedő u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1902. évi december hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi november 30-ig. Bérletnek a következő helyiségek bocsáttatnak rendelkezésére:

I—II. oszt. étterem, 1 tálaló helyiség a földszinten, 1 tálaló helyiség a pinczében, főző konyha és mosogató helyiség, mosó konyha, éleskamra, padlás, 3 pince, jégverem, továbbá lakásul: 2 szoba, cselédszoba. Használatra átengedik a III. oszt. váró- és étterem és a felv. épület előtti veranda egy része.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak főnt kiirt Nagy-Kikinda állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre“ felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönböztetett okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi augusztus hó 8-án déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota, I-ső emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz kétszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1902. évi augusztus hó 7-én déli 12 óráig vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a vendéglő III. osztályu váró- és étterem fűtése és világításának felét a m. k. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti, vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90%-os szerinti értékben számíttatnak. Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik. Az ajánlatban a letételel meg történte megemlítendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tétnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1902. évi június hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)



4442—1902. sz.

## Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett Kúvin községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek, és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. I. t.-cz. 6. §-ában előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb f. évi augusztus hó 8-ának déli 12 óráig annyival is inkább beadják, mivel a későbbben beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A jegyzői állás javadalmazása a természetbeni lakáson kívül a következő u. m.

1. Évi törzs fizetés ... .. 700 korona.
2. Gatona váltáság ... .. 800
3. Széna természetben 34 mázsa.
4. 41 köbméter tüzifa.
5. 19<sup>367</sup>/<sub>1800</sub> hold szántó föld haszonélvezete.
6. Magán munkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak.

A választás f. évi augusztus hó 9-ének d. e. 8 órája Kúvin község házában fog megtartatni.

Arad, 1902. július hó 12-én.

*Dr. Baros Ferencz,*

főszolgabíró.

1250



981—1902. sz.

## Árlejtési hirdetmény.

Alulírott község előjárói ezennel közhíré teszik hogy a község házatól az arad-simándi állami útig vezető közút kavicsoslási munkálataira 500 korona kiküldési árral f. évi augusztus hó 9-én délelőtt 10 órakor Szentleányfalva község házában nyilvános alkutárgyalás fog tartatni. Miről érdeklődők értesítettnek, azzal, hogy az árlejtési feltételek jelzett időig a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szentleányfalva 1902. július hó 15-én.

*Dániel Miklós,*

1255 jegyző.

*Beke István,*

bíró.



9456—1902. alisp. sz.

Csongrádvármegye alispánjától.

## Hirdetmény.

A Csongrádvármegye törvényhatósági közutainak fentartásához az 1902. évben szükségelt 300 köbméter fentartási kavics és zuzalék beszerzése céljából folyó év augusztus hó 16-ik napján délelőtt 10 órakor alulírt alispáni hivatalos helyiségben zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A versenyezni óhajtók felhívattak, hogy ezen fentartási kavics és zuzalék szállítás végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat az ajánlati kavicsszállítási kimutatással együtt a fentjelzett határidőn belül az alispáni hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben vagy távirati uton érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlathoz részletes feltételekben előirt s az ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóbanforgó szállításra vonatkozó kavics és zuzalék felosztási kimutatás, részletes feltételek s a szerződési minta az alispáni hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők, hol az ajánlati kavicsfelosztás nyomtatványai is beszerzendő.

Szentesen, 1902. évi július hó 12.

*Dr. Cicatricis,*

alispán.

1246

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

106780—1902. F. IV. sz.

## Hirdetmény.

Ezennel közhíré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehéreneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson	f. évi július hó
Szeged	22-én d. u. 2 óra
Debreczen	23-án d. u. 2 óra
Arad	23-án d. u. 2 óra

Budapest, 1902. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. budapest-jobbparti üzletvezetősége.

24628—1902. II. sz.

## Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Szabadka állomásán az állomási vendéglő üzletére 1903. évi január hó 1-étől számított 8 évi időtartamra, azaz 1905. évi december hó 31-ig leendő bérbeadásairánt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Szabadka állomásán levő vendéglő üzletnek bérbevételére a 24628 számhoz“ felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönböztetett okmányokkal (iparrendély és erkölcsi bizonyítvány) felszerelt ajánlatok 1902. évi augusztus hó 14-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalánál (Budapest, Külső Kerepesi-ut 8 ház) posta útján tértivevény mellett nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 600 azaz hatszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1902. évi augusztus hó 13-ának déli 12 óráig leendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem régiebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számíttatni.

Szóban lévő vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi osztályában (Budapest Külső Kerepesi-ut 8 ház I. emelet 33. ajtó) vagy a budapest jobbpárti. (keleti pályaudvar) győri és szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A m. kir. államvasutak fenttartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott bérre, tetszésük szerint szabadon választhassanak.

Megjegyezzük végre, hogy a vendéglő, lakásul szolgáló 6 szoba, konyha és a hozzátartozó mellék-helyiségeket, valamint az I. és II. oszt. éttermeket és ezeknek tartozékait bérli saját költségén tartozik fűteni és világítani, a míg a III ad osztályu 6t-és váróterem fűtése és világítása fele részben bérbeadó vasút, fele részben pedig bérli által fog eszközöltetni.

Budapest, 1902. július hó 3 án.

Az üzletvezetőség

(Utánnomás nem díjaztatik.)

## Apró hirdetések

### Egy fess,

gazdag, intelligens fiatal ember ismeretséget óhajt kötni házasság czéljából szép, szellemes hölgyvel. Ajánlatok Arad p. r. Mákvirág jellege alá küldendők. 1249

TELEFON 438.

**Legnagyobb választék arany, ezüst és ékszer-tárgyakban.**

Alkalmi vételék és eladások.

**DEUTSCH IZIDOR**

óras és ékszerész 42.

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

### Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban megvétetnek, vagy be-cseréltetnek.

A magy. kir. Államv. igazgatósága.

68962—1902. szám.

### Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak menetjegy-nyomdájában, illetve műhelyeiben 1903 évben, esetleg 1904. és 1905. években szükséges festett, hasított birkabőrök, alátét bőrkarikák, bőrpórtárcák, valamint a Westinghouse-félek tömítéséhez való bőrtárcsák szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag- és leltár-beszerezési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy ut 78. sz. II. em. 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

Az előírt módon kiállított, ivenkint egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 60 filléres okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben folyó évi augusztus hó 12 ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók vagy posta útján oda küldendők.

Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el: „Ajánlat 68962—902. számhoz.”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek értékének 5 százaléka legkésőbbben folyó évi augusztus hó 11-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. év július hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

### Egy modern

ujjonnan épült ház szabad kézből eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1254

### Hirdetmény!

Egy jó forgalmu hentes és mé-szaros üzlet Dess-wffy és Kossuth-utca sarkán. családi viszonyok miatt, azonnal átadó. Bővebb felvilágosítás ugyanott kapható. 1253

## Permetező

3 évi jótállással

(Ingyen javítás)

## Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők,  
borszivattyuk,

kutak és gummi tömlők  
gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

2016—1902. tkvi sz.

### Árverési hirdetmény kivonat.

A pécskai kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gúás Márkus vég-rohajtató, Argyelán Stefán és neje, Vinczellér Gyula végrehajtást szenvedők elleni 197 korona tőke-követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbíró-ság területén lévő, Ó Pécska községben fekvő, az ó pécskai 1171 sz. tkvben A. I. 7. sor 1338. a. hrsz. házra 80 koronában az árverést 800 k. ronában ezennel megállapított ki-kiálási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi augusztus hó 6 ik napján délelőtt 9 órakor ennél a telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiki-áltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 80 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törv. cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számi ott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igaz-ságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszol-gáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi április hó 28-ik napján.

Dr. Jakó,  
kir. albíró.

1243

## Tessék figyelni!

A n. é. közönség b-cses tudomására hozni van szerencsém, hogy

Árpád-tér 2. sz. alatt

## zsibárus üzletet

nyitottam. Használt butorokat, ugyszintén uraságoktól levetett férfiruhákat a legmagasabb árban veszek.

Kivánatra házhoz is megyek.

**ROTH A.,**

Árpád-tér 2. sz.

1119

Egy teljesen új

## kerékpár

első gyártmány

1902. modell, — kéz alatt

## eladó.

1247

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Magy. kir. Államvasutak.

73174—1902. sz-hoz.

### Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magy. királyi államvasutak műhelyeiben 1903. évben, esetleg 1904. és 1905. években szükséges kenőpárnák és paszománycikkek szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag- és leltárbeszerezési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy ut 78. sz. II. emelet, 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

Az előírt módon kiállított, ivenkint egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 60 filléres magy. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben folyó évi augusztus hó 5-én déli 12 óráig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján odaküldendők. Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el:

Ajánlat 73174—902. számhoz.

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek értékének 5% ka legkésőbbben folyó évi augusztus hó 4 ének déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál akár készpénzbe, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. évi július hó.

A m. kir. államv.  
igazgatósága.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

## A haj eredeti színét

visszanyerjük a Hajós-féle

## Hajregenerator

hasznalata által. Rövid idő alatt visszaadja az ósz hajnak eredeti színét, ifjúkori szépségét és ennek visszatérése után az elért eredmény állandóan megmarad. A fehéreműt és fejbőrt nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

## Venus Antiseptikus fogpép

hasznalata által nyerhetünk, egy tégely ára 60 krajczár. (Az üres fogpép-tégely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

## Antiseptikus fogkefe

2 évi jótállással ára 90 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

## Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.